

Izhaja vsak petek. Izdaja Časopisno-založniško podjetje »Primorski tisk« v Kopru. Naslov uredništva in uprave: Koper, Kidričeva 26, tel. 170. Posamezni izvod 10 din. Celoletna naročnina 500 din, polletna 250 din, četrtletna 130 din. Za inozemstvo znaša letna naročnina 1000 din ali 3,5 am. dolarja. Bančni račun 602-70-1-181. Prilogo »Uradni vestnik okraja Koper« prejema naročniki brezplačno. Rokopisov ne vračamo.

Iz vsebine

Sprehod po svetu
Zunanje politični kometar Pres-
servisa
Portoroška noč
Pred sprejemom perspektivne-
ga načrta postojne obšne
Strokovno združenje kmetijskih
gospodarstev
Nagrajeni kmetovalci hrpeljske
občine
Paprike so ga opekale
Po sledovih stoletij
Umetniške ustvaritve ljudstvu
V D. vači gradjo s polno paro
Barba Vane pravil...
Medionski šahovski turnir
Zensko šahovsko prvenstvo
Veslaški klub Izola štirikratni
državni prvak

Volitve zadružnih svetov in jesenska setev

dvoje pomembnih političnih nalog SZDL

Dokaj obširen je bil dnevi red posvetovanja, ki ga je v torek, 12. avgusta, sklical okrajni odbor SZDL Koper s predsedniki občinskih organizacij SZDL in zastopniki okrajne zadružne zveze. Toda razprava se je sukala predvsem okoli bližnjih volitev v zadružne svete in letošnje jesenske setve. Zato se tudi naše poročilo omejuje predvsem na ti dve akciji, ki pomenita za organizacije SZDL, zlasti na podeželju, dvoje pomembnih in širokih političnih nalog.

Najprej nekaj besed o volitvah zadružnih svetov. Novi predpisi o kmetijskih združenjih prinašajo precej sprememb v upravljanje. Medtem ko so se druge gospodarske organizacije že leta prej razvijale v okvirih družbenega gospodarstva in v pogojih delavskega upravljanja, so bili v kmetijskih združenjih do začetka letošnjega leta pravzaprav le najemniški delovni odnosi. Zadruga so bile vse doslej nekakšni zasebni delodajalci zaposlenih delavcev in nameščencev, ki po predpisih — v kolikor se sami niso včlanili v zadrugo — niso praktično imeli nobene možnosti vplivanja na poslovanje zadruga. Odslej pa zadruga ni več samo organizacija svojih zadružnikov, temveč je postala družbena gospodarska organizacija, ki spada tako kot druge gospodarske organizacije pod kontrolo državnih organov. Zaradi vsega tega je tudi določena nova oblika organov upravljanja. Med temi je tudi zadružni svet, katerega mandat traja dve leti.

Prav za izvolitev zadružnih svetov pa je mimo posebnih tehničnih priprav potrebno široko pojasnjevanje, da bodo ljudje na podeželju vedeli, kakšen pomen imajo zadružni sveti. Gre tudi za to, da bodo v nove zadružne svete izvoljeni napredni kmetje, ki bodo ne samo razumeli pomen upravnih organov, temveč bodo tudi vneti propagatorji napredne socialistične kmetijstva in proizvodnje. In prav tu je začetek dela organizacij SZDL za to pomembno nalogo. Jasno nam mora biti, da se največkrat kmetje dokaj težko »ogrejejo« za neko novost. Če pa so stvari razložene in prikazane takšne, kakršne so,

Nagrade za dober pridelek krompirja

Komisija za tekmovanje v kmetijstvu pri okrajnem odboru SZDL v Kopru je te dni objavila rezultate tekmovanja za največji hektarski pridelek krompirja v lanskem letu.

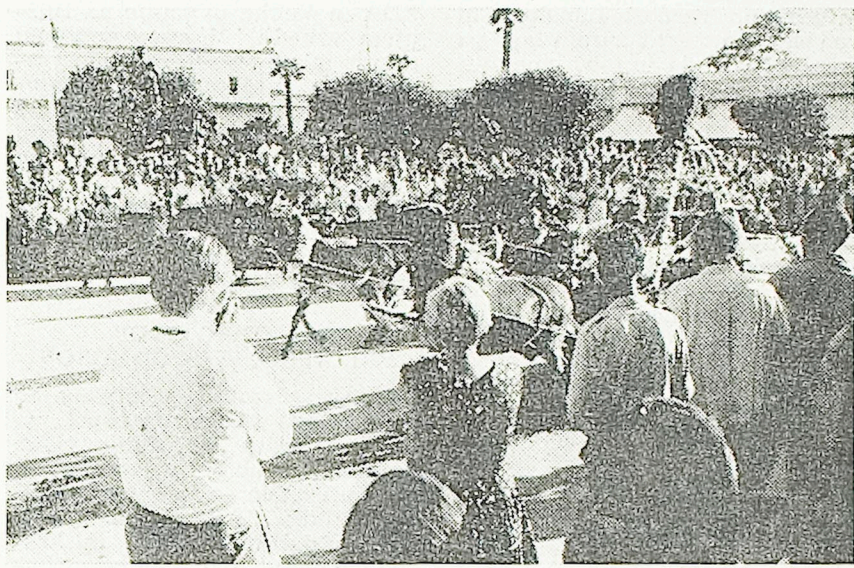
V koprskem okraju se je tekmovanje za največji pridelek krompirja udeležilo 16 kmetijskih združenj s skupaj 36 tekmovalnimi skupinami. Od skupnega zneska za tekmovanje, 7.850.000 dinarjev, so prejele kmetijske zadruga za svoje investicijske sklade 1.874.292 dinarjev, čisto nagrado v znesku 5.600.000 dinarjev pa so razdelili med tekmovalce, organizatorje tekmovanja in strokovni kader, ki je sodeloval pri tekmovanju. Najvišje nagrade so dobile tekmovalne skupine naslednjih kmetijskih združenj: Slivje, Podgrad, Pregarje, Prestranek, Hrenovice, Obrov in Postojna. Posamezne skupine so pridelale nad 400 kvintalov krompirja na hektar, nekateri kmetje pri teh skupinah pa celo nad 500 kvintalov. B. A.

in če so perspektive lepe, potem bodo tudi kmetje kaj kmalu začutili, da gre pri teh novih organizacijah razen za skupno korist, tudi za dvig življenjske ravni. Se zlasti, če nam bo uspelo vnesti novega duha v kmetijske zadruga tudi s pomočjo novih zadružnih svetov.

V zvezi z vsemi pripravami na volitve zadružnih svetov in da bi bila poudarjena politična stran volitev, so na današnjem posvetovanju sprejeli več napotil. Velja omeniti, da bi kmetijske zadruga že na polletnih občinskih zborih (le-ti morajo biti nujno sklicani, ker je treba sprejeti nova pravila!) razpravljale o volitvah v zadružne svete. Izkusnje nam povedo, da se kmetje ne udeležujejo v polnem številu občinskih zborov. Morda je vzrok v tem, ker kmetje ne zanimajo samo suhi statistični podatki, o teh pa največ govore na občinskih zborih. Načrtovati in govoriti je treba o problematiki, o naših uspehih, a kritizirati tudi našo kmetijsko proizvodnjo, za katero so še vedno niso povsem zavzele niti kmetijske zadruga niti kmetje sami. To je seveda samo ena stran vsebine na občinskih zborih. Da pa bodo pripravne na volitve pravočasno in temeljito opravljene, bi bilo najprej treba sklicati razširjene sestanke občinskih odborov SZDL, ki bi jim prisostvovali tudi zastopniki KZ in člani ObLO, govorili pa bi razen o tehnični, tudi o politični strani priprav in o volitvah samih, predvsem pa o ljudeh, ki naj bi sestavljali bodoče zadružne svete.

Kasneje bi veljalo ustanoviti posebno komisijo, ki bi pripravila tudi ves tehnični material ter sklicala po vaseh sestanke. Na te sestanke naj bi prihajali tudi ljudski poslanci, ki bi ljudem go-

vorili o naši splošni gospodarski politiki, predvsem pa o naporih naše skupnosti za povečanje in izboljšanje kmetijske proizvodnje. Obenem bi bilo moč tudi razširiti agitacijo za pridobivanje članov v KZ (doslej je v KZ v koprskem okraju le 68% vseh kmetov!). Nujno pa bo, da bo tudi okrajna zadružna zveza sestavila posebno komisijo, ki bo pomagala pri pripravah za volitve v zadružne svete. Na tem posvetovanju so se dogovorili, da bodo volitve v zadružne svete razpisane 15. septembra, končane pa bodo morale biti do 15. oktobra letos. Čeprav je na videz do tedaj še mnogo časa, pa morajo biti (Nadaljevanje na 2. strani)

V soboto je Portorož preplavila množica gledalcev, ki so prišli na Portoroško noč. Berite o tem na 3. strani

VII. SEJA OKRAJNEGA ZBORA PROIZVAJALCEV

Napredek v kmetijstvu, gradbeništvu, prometu in gostinstvu

Proizvodnost dela v industriji še vedno pereče vprašanje

Na sedmi seji Okrajnega zbora proizvajalcev, ki je bila minuli petek in ki se je udeležil med drugimi tudi podpredsednik OLO Franc Klobučar, so podrobno razpravljali o doseženi proizvodnji v letošnjem prvem polletju, o vprašanjih delovne sile in produktivnosti dela ter o finančnem stanju v »Fructusu« in o ukrepih za sanacijo tega podjetja.

Obseg proizvodnje uslug in blagovnega prometa brez kmetijstva je ocenjen v prvem polletju letos na nad 22 milijard dinarjev, to je približno 9 odstotkov več kot lani. S tem je bil letni družbeni plan izpolnjen približno 44 odstotkov. Gozdarstvo, trgovina, gostinstvo in obrt so presegli polletne načrte, medtem ko je dosežena pro-

izvodnja v industriji v letošnjem prvem polletju za 3% manjša kot lani; večina podjetij je dosegla svoje polletne plane, toda iz objektivnih vzrokov ponekod planirana proizvodnja ni bila dosežena, to velja za tovarno TOMOS in LESONIT v Ilirski Bistrici.

Obseg gradbenih del pa je v letošnjem prvem polletju kar za 10 odstotkov večji od lanskega in ga cenijo na milijardo dinarjev.

Največje povečanje fizičnega obsega pa izkazuje podjetja za cestni promet, saj so ustvarila 92 odstotkov več uslug kakor lani. Tako povečanje gre predvsem na račun povečane prevozne zmogljivosti in pa boljšega izkoriščanja osnovnih sredstev.

Tudi trgovina izkazuje v primerjavi z lanskim prvem polletjem 20-odstotno povečanje prometa — trgovina na drobno kar za 29 odstotkov. Na tako povečanje je prav gotovo vplivala kupna moč prebivalstva kot posledica večjega števila zaposlenih in povečana turistična dejavnost ter večji obseg maloobmojnega prometa.

Gostinstvo izkazuje 9 odstotkov porasta in zanimivo je, da se je povprečno na enega gosta povečalo število nočnih od lanskih 4,2 na 6,4, kar je prav gotovo najboljši pokazatelj za turizem. Toda že razprava je pokazala, da bodo morali gostinski in turistični delavci v bodoče svoji dejavnosti posvetiti več skrbi in izboljšati odnose do turistov hkrati s tem, da bodo vprašanju cen dali tisto mesto, ki mu gre.

V razpravi o teh vprašanjih so se navzoči zavzemali, naj občinski zbori proizvajalcev dosledno zahtevajo od gospodarskih organizacij redna periodična poročila o stanju proizvodnje, da bo možno na to pravočasno ukrepati. Prevladovalo je tudi mnenje, naj se občinski zbori proizvajalcev kar najtesneje naslonijo na delo organov delavske samouprave in umestno bi bilo, če bi zastopniki teh organov in kolektivov tudi obiskovali seje občinskih zborov proizvajalcev. Zbori proizvajalcev morajo postati gospodarji na svojem področju in prav je, da so neposredni proizvajalci vedno poučeni o vseh sklepih in zaključkih.

Ko so v nadaljevanju seje obravnavali vprašanje produktivno-

sti dela in plač ter zaposlenosti v našem okraju, so ugotovili, da se je število zaposlenih povečalo za celih 12 odstotkov, medtem ko produktivnost dela v prvem polletju ni pokazala tolikšnega porasta. Imenovane so bile posebne komisije, ki bodo razen vprašanj gospodarjenja v podjetjih pregledale tudi vprašanje zaposlenosti v nekaterih kritičnejših obratih v okraju. V celoti so bila potrjena tudi priporočila občinskim zborom proizvajalcev in gospodarskim organizacijam, ki jih je pripravila odborna komisija za gospodarstvo okrajnega zbora proizvajalcev. Gre namreč za to, da se v podjetjih utrdi organizacija dela in da se dosledno uvaja delo po učinku, kar bo seveda najpriljubnejše merilo za pravilno nagajevanje delavcev in uslužbencev. Podjetja se bodo morala potruditi, da čimprej izdelajo analitsko oceno delovnih mest, kar bo osnova za izdelavo novih tarifnih pravilnikov. Premijskemu sistemu nagajevanja je treba posvetiti še več pozornosti kot doslej. Tudi zaposlovanju nove delovne sile in higiensko-tehnični zaščiti bodo morali samoupravni organi posvetiti nekoliko več skrbi kot doslej. Kar pa zadeva vprašanje vajencev, pa so se navzoči med drugim zavzemali, naj bi vajenci v kritičnih strokah, kjer so tudi težavnejši pogoji dela, dobili vendarle nekoliko večjo nagrado od ostalih in razne olajšave.

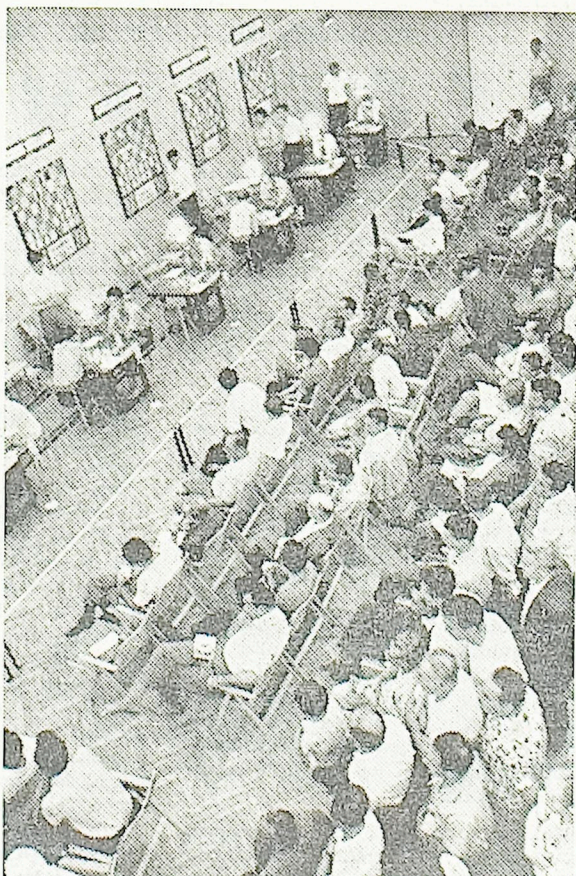
Začeli so poglobljati staro pristanišče

V ponedeljek, 11. avgusta, je motorni vlačilec Vodne skupnosti »Junon« privlekel v staro koprsko pristanišče parni bager »Gorinko«. Bager in klapeta, ki bagru pomaga pri delu, sta last podjetja »Bager« iz Splita. Parni bager bo poglobil morsko dno ob obnovljenem valobranu tako, da bo omogočeno pristajanje ladij z največjim vgrezom 4 m. Dela finansira Uprava pomorske oblasti severnega Jadrana z Reke. Bager »Gorinka« bo predvidoma ostal v Kopru teden dni.

Portorož v znamenju črnobelih polj

Portorož — letošnja Meka navdušenih šahistov z vsega sveta — je v drugem tednu Medionskega turnirja za svetovno šahovsko prvenstvo. Šah je v ospredju vsega življenja v tem našem letovišču; šah je glavni predmet razgovorov domačinov in gostov. Verjetno bi najmanj govorili o šahu prav tekmovalci — če ne bi bilo toliko radovednih novinarjev, ki vprašujejo zdaj tega, drugič onega o tem in onem, kar vedo pravzaprav že sami. Najbolj običajna so vprašanja »Kdo bo zmagal?« in odgovor: »Bomo videli« ter »Kako vam je všeč v Portorožu?« in odgovor: »Zelo«.

Tega ne izjavljajo igralci in drugi visoki šahovski (Nad. na 3. strani)

Pogled v dvorano, kjer se bje veliki boj

Sprehe DO SVETU

ODHOD PRVIH ENOT IZ LIBANONA

Uradno poročilo ameriških obo-roženih sil na Bližnjem vzhodu je objavilo, da se bo prvi bata-ljon ameriške pomorske enote za-čel 13. avgusta umikati iz Liba-nona. Poročilo tudi navaja, da se je komandant ameriških sil v Li-banonu razgovarjal s predsedni-kom republike Šamunom in no-vim predsednikom Šebabom in da so soglašali s tem, da notranja in zunanja varnost Libanona ni več ogrožena. Prav zaradi tega pa menijo ZDA, da je moč umakniti prvi bataljon ameriške mornari-ške pehote.

ZAR ZA UMIK VSEH TUJIH ČET Z BLIŽNJEGA VZHODA

Pred začetkom izrednega zase-danja Generalne skupščine OZN so kairski časopisi široko pisali o tem, da ZAR zahteva umik vseh tujih vojaških enot z Bliž-njega vzhoda. Časopis »Gumhu-rija« piše, da je stvarni razlog za nestabilnost na Bližnjem vzhodu in za vojno napetost predvsem zaradi tujega vmešavanja ozi-ro-ma dominacije. »Drugi nimajo pravice odločati o naši bodočno-sti, niti nimajo pravice voditi rač-une o naših čustvih,« zaključuje časopis. »Al šaab« pa med drugim piše: »ZAR ne bo sprejela nobe-nega predloga prej, dokler se po-polnoma ne umaknejo vse tuje vojaške enote z ozemlja arabskih držav. Tuja okupacija pomeni resnično ogrožanje svetovnega miru in hkrati pritisk na Arabce, da bi zaradi teh groženj sprejele imperialistične načrte.« Komand-ant obo-roženih sil ZAR in pod-predsednik vlade, maršal Amer, pa je izjavil, da velike države morajo priznati arabski naciona-lizem, a tudi, da se proti njemu

ne morejo biti z orožjem. Tudi mi se ne želimo z nikomer bojevati, toda želimo zavarovati svoje do-stojanstvo.

PROTIKOLONIALNO RAZPOLOŽENJE

Delegacija ZAR, ki prisostvuje kot opazovalec zasedanju svetov-ne mladinske skupščine v Indiji, je poslala vsem delegacijam na zasedanju memorandum, v kate-rem obsoja vojno intervencijo ZDA in Velike Britanije na Bliž-njem vzhodu. V memorandumu poziva mladina ZAR mladino vse-ga sveta, naj obsodi to anglo-ameriško intervencijo. Sploh je čutili, da je na tem zasedanju mnogo delegacij izrazilo splošno protikolonialno razpoloženje. Zla-sti se je to pokazalo v predlogu resolucije o Alžiriji, v kateri za-htevajo prenehanje vojne in sa-mostojnost Alžiriji.

ZA OBNOVITEV PRIJATELJSKIH ODNOSOV

Kairski časopisi pišejo, da bo konec tega meseca prispel na obisk v Kairo predsednik vlade Saudske Arabije princ Fejsal. Prejšnji teden se je namreč pod-predsednik ZAR maršal Amer razgovarjal s Fejsalom in kra-ljem Saudom o obnovitvi prija-teljskih odnosov med obema drž-avama.

OROŽJE ZA TURKE NA CIPRU?

Po poročilih tujih časopisov je pričakovati, da bo vodja ciprskih Turkov dr. Fadil Kučuk pred-lagal guvernerju Cipra, naj bi oborožili pripadnike turške skup-no-sti na otoku Cipru. Kučuk bo predlagal guvernerju Footu, naj bi 3000 pušk, ki so jih na Cipru zaplenile angleške oblasti ozi-ro-ma vojaške enote, razdelili med ciprske Turke. Kučuk pa je tudi pripravljen — tako je izjavil — jamčiti, da bodo ciprski Turki uporabljali to orožje samo za sa-moobrambo, ne pa za napade.

BRITANIJA NA STAREM STALIŠČU

Britanski minister za zunanje zadeve je ob prihodu v New York izjavil, da ne pričakuje, da bo mogoče na izrednem zasedanju Generalne skupščine rešiti vse probleme Srednjega vzhoda. Iz-javil je tudi, da je Britanija še vedno zagovornik konference na najvišji ravni.

Velika Britanija namerava znižati število svojih čet v Zahodni Nemčiji

Angleško časopisje poroča, da je vlada Velike Britanije sklenila odpoklicati iz Zahodne Nemčije 10.000 svojih vojakov. Časopis tolmači to kot posledico neza-dostnega doprinosa bonnske vla-de za vzdrževanje britanskih čet, kot drugi vzrok pa vojne obvez-nosti, ki jih ima Velika Britanija drugje. Sedaj je v Zahodni Nem-čiji 55.000 angleških vojakov.

Odmev, čeprav šibak

Novice TRŽAŠKEGA

V četrtek, 7. t. m., je bila v vseh obratih CRDA splošna stavka in znak protesta proti odpustu starejših delavcev. Stavka je popolnoma uspe-la. Istega dne je bilo tudi središčno zborovanje stavekajočih delavcev, ki ga je organizirala Zveza kovnarjev FIOM. Vzrok stavke je bojazen delav-cev in središčnih voditeljev, da bi bil ti odpusti uvod v skrčenje števila obratov, kar bi škodovalo ne samo sedaj zaposlenim, pač pa tudi tržaškemu gospodarstvu na splošno, saj bi bil prizadet napredek tržaskih la-djedelnih in železarn pod Skednjem.

Letni dopusti in obratih CRDA bodo trajali od minulega ponedeljka do 23. t. m. Zato bo borba središkatov v tem času nekoliko prenehala in se bo nadaljevala po 23. avgustu. Priča-kovati je, da se bo zahteva po rešitvi tega vprašanja močno zaostрила, če oblasti ne bodo zagotovile nadaljnje-ga obstoja obratov in izboljšanja delovnih pogojev.

Iz Rima pa je te dni prispela vest, da bo vlada naročila v ladjedelnih CRDA gradnjo vojne ladje, znano pa še ni, kolikšne toneže.

Vse kaže, da bodo upravne volitve v novi tržaski občinski svet 12. oktobra. To najbolj dokazujejo velike pri-prave vseh strank na volitve. Tako so že ta teden demokratični pripravili seznam svojih kandidatov, ki jih bo 60, med katerim pa verjetno ni biv-šega tržaskega župana Bartolija. Govori se, da bodo demokratični kandi-dirali za župana bivšega odbornika Franzilla, da bi pa Bartoli prihodnjo pomlad kandidiral za senatorja.

V valjarni železarni ILVA so te dni uklenili eno čizmeno. Zatrjujejo, da za sedaj ne bodo odpustili delavcev.

Prosvetno društvo »Zarja v svobodi« iz Sempolaja je priredilo pretleko nedeljo tradicionalni koncert. To je že 13. tovrstna prireditev tega društva po vojni. Nastopila so štiri pevski zbori in orkester »Planinka« iz Sliv-nega. Po zaključku koncerta je bila v Praprotu prijetna zabava.

Dosedanji sekretar pokrajnske fe-deračije KPI Vittorio Vidali, ki je bil na zadnjih parlamentarnih volitvah izvoljen za poslanca, je te dni odsto-pil. Njegova ostavka je v skladu s

sklepom Centralnega komiteja Komu-nistične partije Italije, da bi laže opravljal svojo novo politično nalogo kot poslanec.

Za novega pokrajnskega sekretarja tržaska KPI je bil izvoljen dosedanji pokrajinski tajnik kovnarjev prof. Paolo Sema. Novi sekretar je star 42 let in je po rodu iz Pirana.

ZUNANJEPOLITIČNI KOMENTAR PRES-SERVISA

NEGOTOVOST

Sedaj je že znan odgovor sovjetske-ga predsednika vlade Hruščeva troji-ci zahodnih državnikov: Mac Millanu, Eisenhowerju in De Gaullu. Pri tem pa je še vedno odprto vprašanje: ali bo sestanek šefov vlad, ki bi bil lah-ko koristen za mir in posebno še glede na trenutni položaj na Sred-njem vzhodu.

Kolikor ne bi upoštevali nadaljnje izkrcaanje, pa čeprav manjših kontin-gentov ameriških čet v Libanonu, bi lahko rekli, da je na Srednjem vzhodu in v zvezi z njim prišlo do novih dogodkov, ki brez dvoma vplivajo na pomiritev položaja v tem delu sveta. Dve stvari sta namreč močno delo-vali v tej smeri: izvolitev novega predsednika v Libanonu in priznanje republikanske vlade v Iraku tudi s strani istih vlad, ki so se čutili za revolucijo v Bagdadu posebno prizade-ti in so to revolucijo ocenile kot udarec lastnim strategijskim in ekonomskega načrta za področje Sred-njega vzhoda.

Kolikor so razlogi, da se v odnosu na Srednji vzhod ugotavlja nekakšno prizadevanje za sestanek šefov vlad, lahko upamo, da bo prišlo do tega bodisi v okviru Varnostnega sveta,

ORGANIZACIJSKA IN KADROVSKA VPRAŠANJA

na dnevnem redu predsedstva OK LMS

V sredo, 6. avgusta je bila v Kopru seja predsedstva OK, pred tem pa posvetovanje tehničnih sekretarjev in predsednikov revizijskih komisij pri občinskih komitejih. Na obeh zasedanjih so razpravljali o organizacijskih in kadrovskih vprašanjih ter pre-gledali opravljeno delo pred volitvami v osnovne organizacije in občinskimi konferencami.

Vprašanje kadrov je prišel do izraza že v predsedstvu samem, ko so analizirali delo posameznih komisij. Ne da ne bi imeli spo-sobnih ljudi. Dogaja se le, da so ti večinoma zaposleni v podjet-jih, ki mnogokrat nimajo potreb-nega razumevanja do političnih delavcev.

Tako se je izkazalo, da prav zaradi omenjenih težav delo raz-nih komisij pri OK ni potekalo v redu. Problem kmečke mladine je precej pereč in naloga komisi-je je, da najkasneje do septembra pripravi program dela in skrbi, da bo ta tudi izvršen. Podobno je z društveno komisijo, ki ima pred seboj vse polno nalog. Tako bi bilo nujno začeti z gradnjo šport-nih objektov, za katere je na razpolago nekaj sredstev. Pripra-ve na kongres klubov telesne kulture terjajo temeljito analizo dela v športnih organizacijah, potrebno bi bilo organizirati v dogovoru z Radiom Koper stalno mladinsko oddajo kot — Pokaži, odgovori — ki je med ljudstvom in mladino precej priljubljena itd.

Vse to sem navedel v ilustra-cijo, da si bomo o teh vprašanjih ustvarili kolikor toliko realno sli-ko. Okrajno mladinsko vodstvo si namreč prizadeva, da bi stanje izboljšalo, obenem pa se zaveda, da tega ne bo zmoglo samo, niti ne v kratkem času.

Prav v zvezi s tem je OK spre-jel nekaj sklepov. V kratkem bodo razpisali tekmovanje teh-ničnih sekretarjev po občinah za zboljšanje poslovanja. Trije naj-boljši sekretarji bodo nagrajeni z denarnimi nagradami v znesku 15.000 dinarjev. Iz istih pobud so sklenili, da bodo predlagali SZDL, naj daje, iz svojih prora-čunov, predsednikom mladine po občinah občasne nagrade v zne-sku od 6000 do 3000 dinarjev. Nagrade bodo dajale spodbudo za delo, razen tega pa bodo tudi ne-kaka moralna obveznost posa-meznikov.

Žal pa imajo mladinska vod-stva tudi take težave, ki jih ne bi smelo biti. Tako ima na primer od devetih občinskih komitejev v okraju svoje prostore samo Piran, po vseh drugih občinah pa je nemogoče dobiti za občinska vod-stva skromni kotiček. Je res taka stiska? Tudi neredno prejemanje dotacij iz proračuna SZDL, nam je letos, ko smo spet začeli z ob-širnimi akcijami za mobilizacijo

v mladinske delovne brigade, de-lalo precej preglavic. Posebno, ker so vztrajali, naj sredstva ena-komerno razporedimo tudi za konec leta, ko bo ta velika akcija že za nami.

Iz našega okraja bo na Avto-cesti sodelovalo skupno okrog 460 brigadirjev. Od tega do se-daj 346 — 49 udarnikov in okrog 90 pohvaljenih

Pred volitvami v osnovne or-ganizacije in občinskimi konfe-rencami, kjer bodo podajali obra-čun svojega dela, bi bilo dobro seznaniti se nekoliko z delom Okrajnega štaba MDB.

Če se načelno ozremo na pri-zadevanja OK in Okrajnega šta-ba MDB, in na podporo, ki sta jo dobila pri organiziranju MDB v mladini, potem lahko ugotovimo, da je mladina koprskega okraja docela izpolnila svoje obveznosti. Lahko rečemo, da jih je celo pre-segla, kajti med srednješolsko mladino je bilo veliko prijavitel-jev, ki v brigade niso mogli, ker je glavni štab MDB na Avtocesti omejil število srednješolskih brigad.

Iz našega okraja je do sedaj odšlo na zvezno akcijo 346 mla-dincev. Od tega je bilo 49 udar-nikov in okrog 90 pohvaljenih. Na lokalni akciji v Ljubljani na Kodeljevem jih je bilo 60 med njimi 14 udarnikov in 30 pohva-ljenih. Razen tega pa bo odšlo na zvezno akcijo še okrog 60 mla-dincev, tako da bo okraj Koper dal v tem letu skupno okrog 460 brigadirjev.

V brigadah je bilo 15 brigadir-jev vključenih v ZK, 44 pa so jih štabi brigad predlagali za sprejem. S. C.

Volitve združnih svetov

(Nadaljevanje s 1. strani)

priprave končane prej in teme-ljite.

Po vsej Sloveniji so že velike priprave na letošnjo jesensko se-tev. Kajti letošnja žetev nam je pokazala, da so se v Sloveniji ne-katere sorte italijanske pšenice zelo dobro izkazale in bodo zato tudi v letošnji jesenski setvi spet sejali največ te. Tako je tudi za koprski okraj določeno, da bo treba posejati okrog 460 ha povr-šin z dvema italijanskima sorta-ma pšenice: »S. Pastore« in »Ge-neroso« (s to sorto je posejano v Italiji 56.000 ha površin). 100 ha bi prevzela posestva in zadru-ge, ostale površine (razdrobljene na okrog 4000 parcelah!) pa kmetij-ske zadruge, oz. kmetje v koope-raciji s KZ. Pri jesenski setvi gre torej za dve stvari: dokazati kme-tijskim proizvajalcem, da je tre-ba sejati preizkušene sorte pšeni-ce, ker so odporne in dajejo naj-boljši donos in jih prepričati, da se bodo vključili s KZ v koope-racijo. To pa je spet politična na-loga, ki jo bodo morale opraviti organizacije SZDL. Vsekakor bo treba tudi tu precej pojasnjeva-nja, čeprav prvi podatki kažejo, da se kmetje ogrevajo za koope-racijo. Obenem pa bo treba za-gotoviti, da bodo KZ temeljito in pravočasno pripravljene na ko-operacijo in s tem tudi na jesen-sko setev. Posejati 460 ha ni taka malenkost, ker je treba pripra-viti razen potrebnih količin umet-nega gnojila (okrog 460 ton!) ves strojni park (zlasti sejalnice, ka-terih na tem področju ni dovolj), velike količine izbranega semena, predvsem pa je treba pravilno pripraviti za setev razstresena zemljišča. Kmetijske zadruge ne bodo imele težav za nabavo se-men, gnojila in eventualnega manjkajočega strojnega parka, ker bodo dobile pravočasno po-trebne kredite. Večje težave, vsaj v začetku, dokler vsa stvar ne bo stekla, bodo imele KZ z organi-zacijo kooperacije. Če se tega de-la ne bomo pravočasno lotili in če bodo tudi organizacije SZDL na podeželju šle mimo te akcije, potem seveda ne bomo mogli rač-unati na uspeh, saj je do jesen-ske setve največ tri mesece (vsaj na oblanem področju), dogovori skupin kmetovalcev s KZ za ko-operacijo pa morajo biti sklenjeni čimprej. B. A.

Vnebojvrestah

BUENOS AIRES: V argentin-skem delu Antarktike so pretleko soboto zaznamovali temperaturo 85,8 stopinj Celzija pod ničlo. To je doslej najnižja temperatura na svetu, kar so jih sploh izmerili. Kakor je znano, je v Argentini sedaj zima, in jo je zajel val mra-za tako, da je temperatura zraka pod ničlo.

NEW DELHI: Monsumsko dežev-je je povzročilo v različnih delih Indije katastrofalne poplave. Poplavljenih je več sto vas in voda je deloma zalila tudi New Delhi ter okolico in podrla več kot 600 posolj.

AMAN: ZDA so dodelile Jorda-danu še tri milijone 830 tisoč do-larjev kot gospodarsko pomoč. Pretleki mesec je Jordan dobil od ZDA 12 milijonov 200 tisoč dolar-jev. Obenem poročajo, da je ame-riško veleposlanstvo v Amanu pripravilo vsem ameriškim zuzav-ljanom v Jordanu, naj zapustijo to državo, če jih zares pomembni razlogi ne silijo, da še nadalje ostanejo tam.

WASHINGTON: Kongres ZDA je te dni sprejel doslej največji vo-jaški proračun v mornem času. Proračun namreč predvideva iz-datke v višini 39.500 milijonov do-larjev in je za 815 milijonov do-larjev večji od vsote, ki jo je za-htevala državna uprava. Dodatni denar naj bi kril stroške gradnje velikih bombnikov, kakor tudi podmornic, obo-roženih z vodeni-mi izstrelki in šestih podmornic na atomski pogon.

Parni vlačilec v koprskem pristanišču

V koprsko pristanišče je te dni prispel parni vlačilec »Borac«, last podjetja »Brodospas« iz Spli-ta, ki je privlekel maono »Ma-6«. Na to ladjo bo naš stari znanec »Veli Jože« naložil velike kose železa, ki jih režejo s potoplje-nega trupa bivše ladje »Rex«. Maona »Ma-6« je trup ladje »Rad-nik«, ki jo je »Jugoslovenska li-nijska plovdba« z Reke že pred leti prodala »Brodospasu« za sta-ro železo. Z odvozom starega že-leza iz »rudnika« v morju ob ce-sti iz Kopra v Izolo se zaloga že-leza pod morjem stalno manjša in je sedaj ostalo še okoli 5000 ton. Teža potopljenega »Rexa« je znašala okoli 26.000 ton.

Ureja uredniški odbor — Odgovorni urednik Rastko Bradarčič — Tiska tiskarna CZP »Primorski tiska«, Koper

VIŠEK SEZONE V SREDIŠČU NAŠEGA OBMORSKEGA TURIZMA

PORTOROŠKA NOČ

Portorož menda se ni imel na svojih cestah in v svojih lokalih tako velike množice, kot se je zbrala preteklo soboto, da si ogleda prireditve v okviru že tradicionalne »portoroške noči«. Računajo, da je oslovsko dirke, ki so bile uvod v prireditve, prišlo gledat razen domačih portoroških gostov in domačinov še kakih 4000 ljudi iz sosednjih, pa tudi oddaljenih krajev, tako da je bilo na obeh straneh tekmovalne proge skupno nad 7 tisoč ljudi. Najhujša gneča je seveda bila na trgu med novim parkom in avtobusno postajo, kjer je bil štart in cilj dirke.

S precejšnjo točnostjo so štartale prve 4 vprege. Zaradi velike udeležbe — nastopilo je 29 oslovskih vpreg — so se tekmovalci pomerili med seboj najprej v skupinah po 4. Oslički so morali v diru vleči okrašeni voziček po kakšnih 800 m dolgi progi. Pri tem je prišlo do številnih komičnih, pa tudi razburljivih prizorov. Trme osli niti niso mnogo zganjali, zato pa so prav radi uhajali iz določene smeri; nekajkrat so nevarno zavozili med publiko.

Najboljši rezultat proge je dosegel osel Briki s štartno številko 1 in vozačem Antonom Mršnikom, in sicer že v prvi vožnji. V nobeni skupini ni prvak potreboval za progo več kot 3 minute. Izmed sedmih prvakov skupin sta se za finale plasirala že omenjeni »Briki« in pa »Linda« s štartno številko 21 in vozačem Albinom

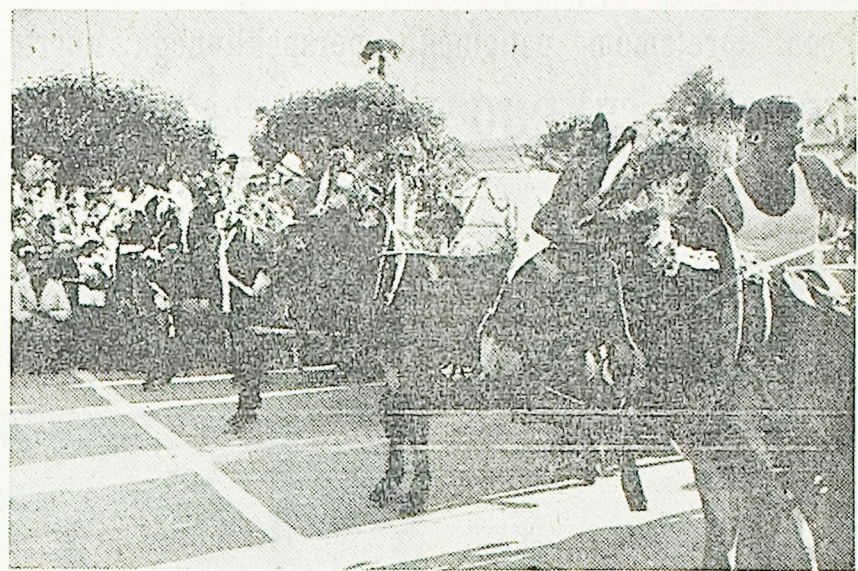
morju gusarji in močna, oborožena skupina je pridivila na trg. Radovednost je ugnala tudi pirate, da so mirovali, dokler je trajal izbor lepote. Okrog pol enajstih je publika zagnala strašno tuljenje in žvižganje, ko je komisija zaradi naglice objavila napačen rezultat in se je na odru pokazala kot najlepša manj simpatična kandidatka. Komisija je prekontrolirala seštevke točk in ugotovila napako. Splošno odobravanje je pozdravilo Marcelo Kamrin, plavalaslo Ljubljancanko, staro 17 let in pol, ko je stopila kot zmagovalka na oder in prejela od predsednika piranske občine žezlo v obliki trizoba ter veliko košaro rož s prikupnimi lutkama v narodnih nošah. Za 4 družice vili portoroške noči pa so bile izvoljene Beograjkanki Jordanka Pančević in Mara Dimitrijevič, Splitčanka Vekoslava Milič in Pljučanka Mija Majer.

Vile so zaplesale častni ples z navzočimi gusarji — ti pa so jih preprosto ugrabili in odnesli na svojo barko. Sele po daljšem pogajanju so jih vrnili proti odškodnini — sodčku ruma (seveda so jih gostinci prinesli okrog in so jim podtaknili samo sodček piva). Vila in družice so sedle nato na slavnostno okrašeno kočijo in se odpeljale pokazat v vsa štiri gostinska podjetja.

Plesišča in omizja v vseh restavracijah in drugih lokalih so bila potem nabito polna do zgodnjih jutranjih ur.

prodali cele vozove, če bi se le spomnili in postavili ob tekmovalni progii kioske ali pa poslali med publiko krošnjarje. Naj bo to gostincem nauk za prihodnje podobne množične prireditve.

Končno naj omenim še pritožbe glede manjkajočih prevoznih sredstev za povratek gostov iz drugih krajev iz Portoroža. Ker nekaj ur ni bilo nobenega avtobusa proti Kopru, se je v jutranjih urah razvilo ob vsakem avtobusu tako prerivanje in prerekanje, da je večini gostov zagrenilo vse prijetno razpoloženje portoroške noči. **Julie**

Uvod v Portoroško noč je bila tradicionalna oslovsko dirka. Na sliki oslički na startu

V znamenju črnobelih polj

(Nadaljevanje s 1. strani)

gostje (v nedeljo je prispel v Portorož predsednik Mednarodne šahovske zveze FIDE, g. ing. Folke Rogard, isti dan tudi predsednik zahodno-nemške šahovske zveze g. dr. Dähne, v ponedeljek pa se je številnim že od prej navzočim novinarjem pridružil še Brazilcel Ellerman, sloviti šahovski problemist) samo prvi dan po svojem prihodu v Portorož, temveč tudi po dveh tednih, ko so se tu že kar udomačili. O tem tudi pišejo svojim agencijam in listom in lahko rečemo, da o Portorožu še nikdar ni bilo pisanega toliko in tako ugodnega. Razveseljive posledice so že tu. Najboljši hotel v Portorožu je že dobil prvo ameriško ponudbo za rezervacijo 50 ležišč za ameriške turiste za vso prihodnjo sezono.

Sahisti so zdaj v Portorožu že toliko časa, da vam vsak domačin lahko pove, kdo je ta in ta in kaj so njegove značilnosti. Naš Gligorič je na primer poznan kot edini, ki pride na vsako tekmo v jopiču in kravati; Američan Sherwin in njegova prav tako mlada soproga vzbujata splošno pozornost zaradi mode, ki je za naše pojme nekoliko ekstravagantna; Bronstein je znan po tem, da je vedno svetlo oblečen; Talj pa kljub ostremu pogledu velja kot eden najljubeznivejših tekmovalcev. Med Argentinci se s svojim uglednim nastopom odlikuje predvsem Rossetto, ki ima med domačini največ znanstev, menda zaradi tega, ker se lahko pomeni z njimi, saj perfektno obvlada italijanščino (je italijanskega porekla). Mladi Fisher je znan po svojem samevanju in po tem, da pri razmišljanju vedno tišči palec v kot ustnic. O vsakem tekmovalcu vedo ljudje povedati »glavne karakteristike« — ovekoveča pa jih sproti karikaturist Remigij Bratuž, katerega je prav v ta namen najela za čas turnirja Šahovska zveza Slovenije. V petih urah, kolikor traja vsak večer posamezno kolo, ima karikaturist obilico priložnosti, da vriše vsakemu »modelu« najzna-

čilnejši izraz. Kako so vsi tekmovalci na videz flegmatični prve tri ure in kakšna živčnost jih popade v zadnji uri, ko se znajdejo v časovni stiski. Tempo igranja je namreč 40 potez v rednem kolu in 16 potez na vsako uro v prekinjenih partijah.

Razen o tem, kako se počutijo (splošen odgovor: »Hvala, zelo dobro«) in kako so zadovoljni z organizacijo (spet splošen odgovor: »Zelo«) smo vprašali večino igralcev tudi o tem, na kakšen uspeh upa. Tudi v tem pogledu so vsi igralci nekako enotni — vsi neradi govorijo o svojih izgledih za prva mesta. Med najskromnejše spada Gligorič, ki je dejal: »Srečen bom, ker bo zame res velik uspeh, če se plasiram za turnir kandidatov. Toda preveč nas je, ki želijo doseči isto...«

Mojster Neikirh meni, da zaradi začetnih slabših partij ni izgubil morale. »Nasprotno, to me mora samo podžigati k večji koncentraciji in še boljši pripravi partij.« Rossetto je dejal: »Upam, da se mi ne bo ponovila smola iz Dubrovnika, ko smo igrali približno v istem letnem času. Niti ene partije nisem izgubil, razen prav na svoj rojstni dan 8. septembra. No, letos bo menda ta dan prosto...« Fisherjev sekundant Lombardi pa meni, da je

trenutno nerazpoloženje »čudežnega otroka ameriškega šaha« posledica odsotnosti Bobbyjeve sestře, ki ga je doslej vedno spremljala, na poti iz Moskve v Beograd pa se je seznanila z nekim Dunajčanom in prav po ameriško hitro poročila. Morda se po končanih medenih tednih ali pa v interesu Bobbyjevega napredovanja še prej oglasi tudi v Portorožu. **Julie**

VSE OKROG

marja

»VODNA BOLHA«

V bodoče bodo dirkali po morju in po jezerih tudi s čolni iz plastene mase. Prvega so Angleži že spustili na vodo. Videti je kot plavajoče jajce. Dalj so mu značilno ime »Microboot«. Baje je nepotopljiv in tehta okrog 25 kg. »Vodna bolha«, kot mu tudi pravijo, stane 45 funtov šterlingov. Motor s 4 KS, ki ga poganja, je pritrjen na zunanji strani čolna.

PREOBREMENJENOST REŠKEGA PRISTANIŠČA

V letu 1958 je promet v tem pristanišču tako narasel, da čaka pred pristaniščem dnevno 5 do 12 ladij. Zato mora uprava pristanišča skoraj vsak dan plačevati do 10.000 dolarjev stojnine tujim ladjam. Tako nastala izguba v prvem polletju letošnjega leta znaša od 150 do 200 milijonov deviznih dinarjev. Cenijo, da bo imelo reško pristanišče letos okrog 4,5 milijona ton blagovnega prometa, kar bo ponoven rekord.

Združenje jugoslovanskih pristanišč in Prometna zbornica FLERJ sta dali priporočili, da se imenujeta železniški postaji Hrpelje-Kozina in Podgorje za pristaniški postaji koprškega pristanišča. To je zahtevalo podjetje »Pristanišče — Koper«.

Tako bo imelo izvozno in uvozno blago preko Kopra posebne ugodnostne tarife, na omenjenih postajah pa so tudi dobri pogoji za manipulacijo z vagoni.

kje so ladje

P/l »BIHAČ« je 8. avgusta priplula v Split kjer vkrcaje.

P/l »DUBROVNIK« je 10. avgusta priplula iz Port Arthurja na Reko.

M/l »GORENJSKA« je 7. avgusta zaplula v Sueški kanal na poti v Safago.

P/l »GORICA« na poti iz Houstona za Jadransko morje.

P/l »LJUBLJANA« je 4. avgusta prešla Gibraltar na poti iz Gdanska za Jadransko morje.

M/l »MARTIN KRPAN« je 6. avgusta priplula v Piran.

P/l »NERETVA« je 5. avgusta izplula iz Zelenike za Rotterdam.

P/l »POHORJE« je na Reki.

P/l »ROG« je 3. avgusta priplula v Ploče, kjer natovarja za kontinent.

P/l »ZELENGORA« je na poti iz Galverstona za Reko.

Izvoljene lepote so ugrabili pirati. Vendar so jih pripeljali žive in zdrave nazaj in veselje se je nadaljevalo

Benkom. Zmagal je Briki s časom 2,27. Sledile so še tekme v jahanju na oslih. Tekmovale so tri skupine po 3. Zmagal je osel Moro s časom 2,58.

Večina publike se je nato razšla po raznih restavracijah. Ob 19. uri to soboto v Portorožu niso mogli več dobiti prazne mize, čeprav so gostinci postavili vse, kar so jih imeli.

Nekaj po 21. uri so fanfaristi s strehe Ljudskega doma oznanili začetek »portoroške noči«. Z obale in z dveh splavov na morju so začeli švigati pod nebo snopi raznobarnih raket. Reflektorji so osvetlili jadrnice, ki so plule po zalivu; osvetljena pa so bila tudi posamezna značilna poslopja in skupine dreves na pobočjih nad Portorožem in v Seči. Portorož, ki ima letos že itak novo javno razsvetljavo, je za to noč dobil še vence raznobarnih svetilk ob glavni ulici in na trgu. Novi vodomet z dvanajstimi curki in podvodno osvetlitvijo pa je bil najlepši okras.

Na trgu se je zbrala spet ogromna množica, ki je pričakovala izvolitev »vile portoroške noči«. Buren aplavz je pozdravil prihod 8 deklet, ki so prejšnje dni bile na posameznih plesiščih izvoljene kot kandidatke za najlepšo. Ko so se predstavile, so se odhitele preobleči v kopalne obleke. Druga za drugo so se nato pokazale publiko in sodniškemu zboru.

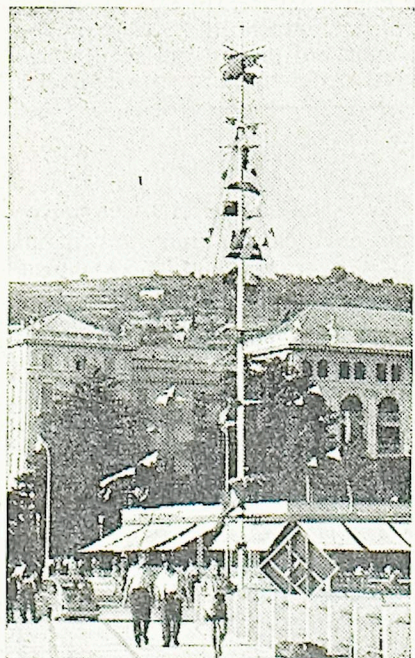
Medtem pa so že pripluli po

Zdaj pa še nekaj pripomb na račun portoroške noči.

Vsekakor je treba turističnemu društvu Portorož dati vse priznanje za obsežne priprave in precej dobro izvedbo vseh prireditev, poudariti pa je treba takoj, da to pohvalo zaslužijo le nekateri člani društva, medtem ko so drugi pokazali, da se ni mogoče zanesti nanje. Ko bi vsakdo izvršil sprejete naloge, bi celotna noč potekla brez nepotrebnega čakanja in pomot.

Preskrba je bila silno slaba. Gostinci menda niso računali s takim navalom in niso angažirali dovolj pomožnega strežnega osebja. V večini primerov so se gostje zato posluževali samopostrežbe, kar je samo še povečalo gnečo med pretresno postavljenimi mizami. Če bi bile mize postavljene primerno, bi se natakarkem ne bilo treba prerivati in bi v istem času lahko postregli vsaj trikrat večjemu številu gostov. Zgodilo se je tudi, da je posameznih pijač in jedi zmanjkalo že okrog polnoči. Posebno so se ljudje pritoževali popoldne med oslovskimi dirkami, ker so morali žejni in lačni stati na soncu ali pa pustiti dirke. Naši gostinci res ne znajo izrabiti priložnosti za zaslužek; sladoleda, hladnih pijač, sadja, slaščic in podobnega bi lahko

»SLOVENSKI JADRAN«
v vsako hišo Slovenskega
Primorja!

Na visokem jamboru vihra 14 zastav držav udeleženk medconskega šahovskega turnirja

Pred sprejemom petletnega perspektivnega načrta gospodarskega razvoja Postojne

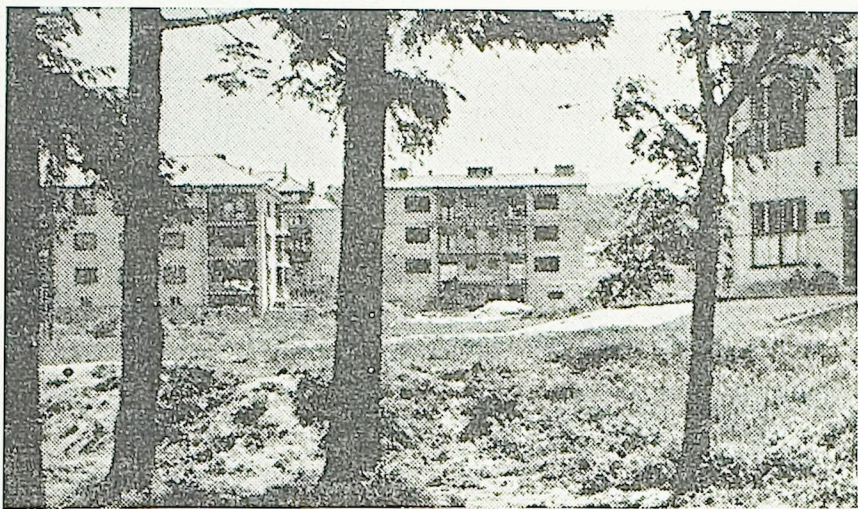
Posebna devetčlanska komisija Občinskega ljudskega odbora v Postojni ter komisije občinskih svetov so že pripravile osnutek perspektivnega plana za gospodarski razvoj postojnske občine. O tem osnutku bodo najprej pripravljali posamezni sveti, skupine proizvajalcev in zbori volivcev. Nato pa bo o načrtu sklepala občinski ljudski odbor konec tega meseca.

Kaže, da bo petletni načrt posvetil največjo pozornost nadaljnjemu razvoju kmetijstva na področju postojnske občine, nadalje gostinstvu in turizmu, industriji, obrti, zdravstvu, šolstvu in stanovanjski izgradnji. Tako bo med drugim predvidel povečanje kmetijske proizvodnje in živinoreje ter razširitev melioracijskih del.

Predvidel bo tudi gradnjo tovarne za predelavo krompirja v Prestranku, rekonstrukcijo obrata podjetja LIP v Postojni, zaključek obnovitvenih del v postojnski Tovarni mesnih izdelkov, povečanje zmogljivosti manjših obrtnih delavnic, dokončno izgradnjo livarne podjetja LIV v Postojni itd. Posebno pozornost bo plan posvetil razvoju gostinstva in turizma. Znano je, da je danes v postojnski občini, predvsem pa v Postojni sami, znatno večji promet, kakor je bil pred vojno. Znano pa je tudi, da imajo gostišča trenutno okrog 1100 stolov in 120 postelj, kakor so jih imela pred približno 20 leti. Zato bo nujno potrebno razširiti sedanje obrate in dograditi nove, če hočemo zagotoviti nemoten razvoj gostinstva in turizma, ki sta pomembni gospodarski panogi na postojnskem področju.

Omeniti je tudi treba, da je predvidena vrsta postavk, katerih realizacija bo vplivala na iz-

boljšanje življenjske ravni prebivalcev, predvsem s povečano stanovanjsko izgradnjo in z razširitvijo komunalne dejavnosti. Ze sedaj gradijo v Postojni 120 stanovanj, ki bodo vsaj za silo omili sedanjo stanovanjsko stisko.

Novi stanovanjski bloki v Postojni

Strokovno združenje kmetijskih gospodarstev

Na področju koprškega okraja je 11 kmetijskih gospodarstev, 3 kmetijske delovne zadruge, 9 združenih ekonomij ter posestvo kmetijske šole Ravne pri Pivki. Vsa ta posestva izkoriščajo 3999 hektarov zemlje, od tega 337 ha njiv, 174 ha sadovnjakov, 156 ha vinogradov, 616 ha travnikov, 1962 ha pašnikov in senožeti, 687 ha gozdov in 68 ha močvirij ter nerodovitnega zemljišča. Na

teh posestvih gojijo tudi 595 glav goveje živine, kar je odločno premalo, če upoštevamo, da je večina kmetijskih posestev v živinorejskem predelu našega okraja.

Sedaj razpolagajo kmetijska posestva z 31 traktorji, kar trenutno zadostuje njihovim proizvodnim nalogam. Nimajo pa posestva dovolj priključkov za traktorje, pa tudi kmetijskih strojev imajo premalo.

Velike težave imajo zaradi pomanjkanja strokovnega kmetijskega in knjigovodskega kadra, prav tako pa tudi zaradi nezadostnega števila kvalificiranih in visokokvalificiranih delavcev. Slednjih je le 11% od vseh zaposlenih, pa še ti so v glavnem traktoristi, obrtniki in delovodje. Najbolj kritično stanje na tem področju je v obalnih krajih, kjer nujno potrebujejo za izvajanje del na obnovljenih površinah večje število specializiranih sadjarjev, vinogradnikov in vrtnarjev.

Vse te pomanjkljivosti vplivajo tudi na proizvodnjo. Posestva tudi niso doslej pokazala prednosti velike socialistične proizvodnje, ki naj bi bila spodbuda za razvoj sodobne kmetijske proizvodnje v obliki kooperacije s privatnimi kmetovalci. Posestva prepočasno osvajajo sodobne proizvodne izkušnje in slabo koristijo neizčrpane možnosti, ki bi jih lahko imela z uvajanjem novih metod organizacije proizvodnje in dela ter stimulativnejših sistemov nagrajevanja po proizvodnem planu.

Ker se kmetijska gospodarstva v koprskem okraju šele razvijajo, nujno potrebujejo vsestransko pomoč, saj pred njimi stojijo številni problemi, kot so arondacija

Obvestilo

Ravnateljstvo Učiteljskega v Koprskem obvešča, da bodo sprejemni izpiti za I. letnik v dneh od 26. do 28. avgusta 1958 s pričetkom ob 8. uri v prostorih gimnazije v Kopru.

Število sprejetih bo omejeno, zato bodo sprejeti samo najboljši.

AVTOPODJETJE »SLAVNIK« KOPER

obvešča

da je uvedlo dodatne proge iz Kopra v Piran in iz Kopra v Izolo po sledečem voznem redu:

Odhodi:

IZ KOPRA V PIRAN: 5.15, 14.20, 23.00
IZ PIRANA V KOPRA: 5.45, 16.50, 20.15, 22.00, 23.00, 24.00
IZ KOPRA V IZOLO: 8.40, 15.30, 18.10
IZ IZOLE V KOPRA: 8.50, 15.50, 18.20

PROGE SO PRIČELE OBRATOVATI DNE 9. AVGUSTA 1958

Nagrajeni kmetovalci hrpeljske občine

Preteklo soboto in nedeljo je bilo v občini Hrpelje razdeljenih kmetovalcem 1.781.200 dinarjev nagrad za najvišji hektarski pridelek krompirja v letu 1957. Ker je bilo nagradno tekmovanje izvedeno v okviru kmetijskih združenj, so tudi te dobile za svoje investicijske sklade 890.600 dinarjev. Razdelitev nagrad je bila pri

kmetijskih združenjih v Podgradu, Pregarjah, Slivju in Obrovu.

Pubodo za nagradno tekmovanje v raznih strokah kmetijstva je dal leta 1957 zvezni odbor Socialistične zveze. Namen tega tekmovanja je bil pospeševanje kmetijske proizvodnje z izvajanjem sodobnih agrotehničnih ukrepov, o katerih imajo nekateri kmetje tudi pri nas še konservativne predsodke. Z uspehi — doseženimi lani pri pridelku krompirja — pa je v hrpeljski občini verjetno za vedno odpravljeno nezaupanje kmetovalcev do naprednega poljedelstva.

Iz naše občine so se prijavile za nagradno tekmovanje 4 kmetijske zadruge s 14 skupinami, v katerih je bilo 297 kmečkih gospodarstev s skupno površino krompirišč 119,37 ha. Srednji pridelek krompirja na en hektar je znašal 378,5 kvintalov. Med posameznimi kmetovalci pa je bil dosežen najvišji hektarski pridelek do 525 kvintalov. Tako visok hektarski donos krompirja je v glavnem pripisati ugodnim vremenskim in talnim razmeram, vsekakor pa tudi večletnemu uvajanju agrotehničnih ukrepov ter vztrajnemu prizadevanju kmetij-

skih strokovnjakov. Rezultati iz leta 1957 zgovorno dokazujejo, da se da doseči še večji pridelek krompirja in tudi boljše kvaliteto te poljedelske kulture, ako bi poljedelci krompirišča izdatneje pognojili, pripravili zemljo in oskrbovali krompirjeve nasade. Prav tako je koloradski hrošč ponekod uničil do 10 odstotkov pričakovane pridelke, toča pa v nekaterih krajih celo do 20 odstotkov.

V okviru tekmovanja se je najbolje izkazala druga skupina kmetovalcev s področja kmetijske zadruge v Slivju. Na površini 8,05 hektara so pridelali 525 kvintalov krompirja na hektar. Najvišja nagrada med vsemi kmetovalci je znašala 35.670 dinarjev.

Razdelitvi nagrad so prisostvovali predsednik občinskega ljudskega odbora Anton Ovcarič, občinski odbornik dr. Juriševič in kmetijski referent Jože Korošec. Predsednik Anton Ovcarič je ob tej priložnosti naglasil prizadevanje ljudske oblasti za dvig kmetijske proizvodnje in s tem za izboljšanje življenjskih pogojev kmečkega prebivalstva. Govoril je tudi o občinskem perspektivnem planu, ki predvideva zlasti na področju kmetijstva znatne spremembe in izboljšanja. Nagradenem in ostalim kmetovalcem je priporočil čim tesnejšo povezanost v kooperaciji s kmetijskimi združenji.

KOZJANE

Poleg obnove vasi, za katero je v perspektivi vendarle predvidenih nekaj sredstev, tare Kozjane še drugi problem. Pot iz doline v vas teče po mehkem terenu in jo je zelo težko, pravzaprav nemogoče v redu vzdrževati. Zato so se odločili, da jo bodo urejali postopoma in temeljito. Kot prvo je treba zgraditi most čez hudournik v dolini. Tega dela so se z navdušenjem lotili pretekli teden. Most bo širok 3,5, dolg pa 7 m. Sedaj pripravljajo teren za postavitev betonskih temeljev. Les za ostalo konstrukcijo bodo prispevali sami, prav tako bodo sami opravili vsa težaška dela. Za material in strokovno delovno silo bo občinski ljudski odbor Divača prispeval letos 200 tisoč dinarjev. Nekaj sredstev bo ObLO prispeval tudi za postavitev brvi na poti na Misliče, ki jo uporabljajo največ šolski otroci. —er

Paprike so ga opekle

Paprika, ta lepi zeleni, naravno svetleči sadež, je v poletnem času zelo iskan. Seveda — polnjene paprike v omaki, paprike v solati in še paprike na drugačne načine! Kar povzroča človeka v hudi poletni vročini, pa četudi je paprika nekoliko pekoča. Pekoča je lahko na dva načina: sama na sebi, ali pa, če je cena paprike »pekoča«. Seveda, kilogram paprike za 80 dinarjev, kakršna je bila cena zadnji teden na stojnicah pred koprsko ribarnico pri dveh prodajalcih, je tudi dokaj »pekoča«. Čudno, v trgovinah pa je bila paprika samo po 60 d/n. Vendar z razliko, da je bila le-ta mnogo slabše kakovosti in manj so jo imeli, kakor že omenjena prodajalca na stojnicah. Toda, gospodnje so najraje kupovale tisto papriko po 80 dinarjev. Kupovale so jo, dokler ... Stvar s temi »pekočimi« ceni je namreč nekoliko drugačna!

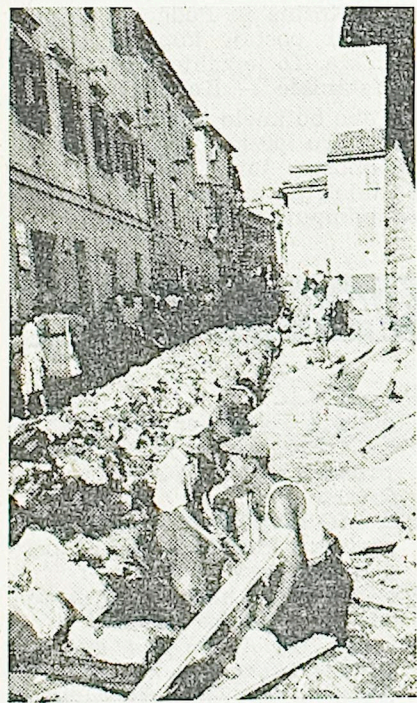
Kmet Karel V. iz Bertokov je namreč že lani (to sicer ni točno ugotovljeno!) prišel na dokaj izvršno m'isel. Doma ima nekaj polja, na katerem

prideluje razno povrtnino in jo prodaja na trgu v Kopru. Te povrtnine in zelenjave sicer ni pridelal toliko, da bi jo mogel voziti na trg dan za dnem. Zato je ubral drugo pot — kupoval je papriko v neki zadrugi blizu Kopra po 45, v Kopru pa jo prodajal kar po 80 dinarjev. Da bi bil zaslužek še večji, sta na stojnici prodajala ločeno z ženo, a cena paprike je bila pri obeh enaka — po 80 dinarjev. In tako sta prodajalca na lahek način služila dinarje (bolje povedano: neupravičeno sta odzvela potrošnikom denar) že od 27. julija dalje, kolikor so ugotovili uradni organi. Drugi pa govorijo, da to nujno početje traja že od lani naprej.

Ko je v soboto, 9. avgusta napravila tržna inspekcija kontrolo na stojnicah, se je ustavila tudi pri teh dveh prodajalcih. Najbrž je Karel V. spoznal tržne inspektorje, ker je na njihovo vprašanje, po čim prodaja papriko, je odgovoril, da po 60 dinarjev kakor v trgovinah. Njegova žena pa se ni znašla, temveč je povedala po pravici. Slednjč je moral priznati tudi Karel. Imel je za opravičilo tega svojega prekupčevskega posla več izgovorov, toda nobeno ni bilo zadosti upravičeno. Tržna inspekcija je zaplenila še preostalih 90 kg paprike in jo oddala v trgovino, kjer so jo prodajali po 60 dinarjev za kilogram. Prodajali in prodali. Gospodnje so bile nad lepo papriko navdušene in so jo hitro kupile po tej, še dokaj solidni ceni.

Torej pri Karlu V. iz Bertokov se je zataknilo pri papriki. Vprašanje je namreč le, če ta iznajdljivi prekupčevalec ni podobno ravnal tudi s paradizniki, kumarami in drugo povrtnino, ki je prodajal hkrati s papriko. Vse je mogoče, čeprav se mu je zataknilo le pri papriki, oziroma so ga »pekoče« cene paprike izdale ... Koliko je doslej zaslužil pri prekupčevanju s to papriko, je težko ugotoviti. Tržni inspekciji je namreč uspelo ugotoviti le, da je Karel V. iz Bertokov v nekaj dneh prodal 300 kg paprike in samo pri tej je zaslužil okrog 10.000 dinarjev.

Toda zdaj je njegovemu prekupčevanju — konec. Paprike so ga »zdale«, podobno pa se bo najbrž zgodilo še drugim podobnim prekupčevalcem, katerih je najbrž na koprskem trgu še precej. Seveda, tržna inspekcija bo morala biti pri svojem delu energična, dosledna in hitra. Ta primer njenega posega pa kaže, da je ona na dobri poti. B. A.

Ko so v ponedeljek začeli kopati jarek za napeljavo električnega kabla do novih blokov na Belvederu je marsikdo vzkliknil: »Ze spet odkopavajo sredi sezone!« Prepričani, da se bo dela kot po navadi vlekla najmanj nekaj tednov. Pa ni bilo tako. Skoraj 500 m kabla so položili v dveh dneh.

DVOLETNA SADJARSKO-VINARSKA ŠOLA LOŽE PRI VIPAVI

RAZPISUJE VPIS V PRVI LETNIK

Sprejemni pogoji:

1. najmanj šest razredov osemletne šole ali dva razreda gimnazije; prednost imajo absolventi kmetijsko-gospodarskih šol;
2. starost najmanj 16 let,
3. telesno in duševno zdrav.

Interesenti naj vložijo lastnoročno napisane prošnje na upravo šole in priložijo naslednje dokumente:

1. zadnje šolsko spričevalo,
2. zdravniško spričevalo,
3. potrdilo staršev ali gospodarske organizacije, da bo redno plačevala vzdrževalnino, ki znaša 3500 dinarjev mesečno.

Po uspešno končani šoli dobijo gojenci naziv kvalificiranega sadjarja oziroma vinogradnika.

Ostale informacije dobite osebno ali pismeno pri upravi šole. Interesenti naj vložijo prošnje takoj, najkasneje pa do 30. avgusta 1958 na Kmetijsko šolo v Ložah pri Vipavi.

DVOLETNA ŽIVINOREJSKA-SADJARSKA ŠOLA V RAVNAH PRI PIVKI NA KRASU

razpisuje

VPIS V LETNIK ŠOLSKEGA LETA 1958/1959

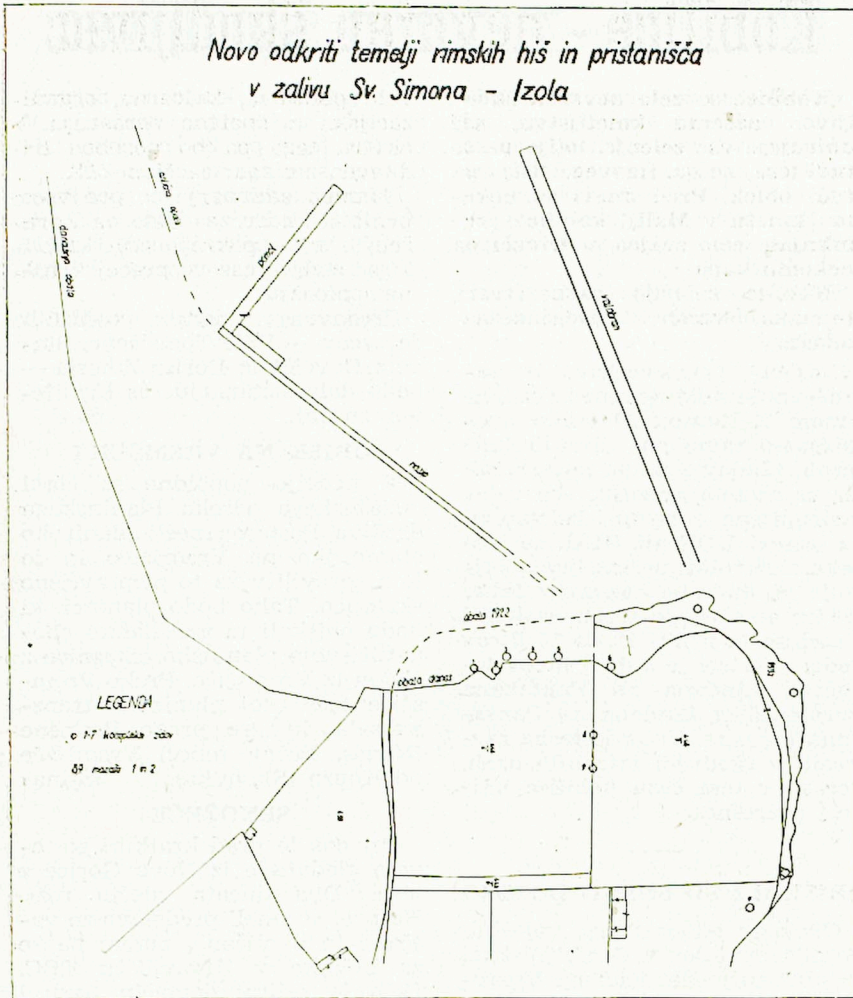
Pogoji za sprejem so:

starost nad 16 let, dovršena osemletna šola ali pa dvoletna KGS, reflektirajo lahko tudi oni, ki so bili doslej zaposleni v kmetijski službi. Izjemno bodo sprejeti tudi učenci s šest razredi osnovne šole.

Kandidati naj pošljejo lastnoročno pisane prošnje, rojstni list, zdravniško spričevalo in potrdilo o vzdrževalnini. Mesečna vzdrževalnina znaša 5000 dinarjev.

Vpisovanje traja do 10. sept., pouk se prične 16. sept. 1958

Novo odkriti temelji rimskih hiš in pristanišča
v zalivu Sv. Simona - Izola

V naslov članka, ki sem ga zastavil preden sem začel s pisanjem, se mi je prikradla napaka. Naše delo sem označil kot raziskovanje. Zares napačno, saj arheologi smatramo za terensko raziskovanje tisto delo, ko sami in z našimi pomagači — delavci, z lopato in krampom v roku poskušamo v zemlji odkriti sledove človeške ustvarjalnosti v obdobjih najstarejše zgodovine nekega kraja ali cele dežele. Vsaka pest odkopane zemlje pomeni novo nestrpnost in pričakovanje, vsaka nova najdba novo prijetno vznemirjenje in zadovoljstvo. In tako delo teče brez naglice naprej. Včasih so potrebna leta za kako pomembnejše odkritje. V Izoli je imelo morje vlogo raziskovalca in ga ima še danes. Njegove časovne perspektive segajo v nedogled. Zato je potrpežljivo in dela s sistematsko zagrizenostjo. Ob vsaki tramontani (zahodni veter) odgrize večjo ali manjšo količino obdelovalne zemlje pod katero leži Haliaetum. V zadnjih 35 letih je požrlo kakih 1000 m³ zemlje, in kaj je odkrilo morje pod zemljo smo se pogovorili v članku v pretekli številki našega lista. Nam arheologom ni ostalo nič drugega kot da izvršimo po-

možna dela pri arheoloških izkopavanjih: tehnično dokumentacijo že odkritih objektov. To je težko delo brez presenečenj, vendar se je tokrat izdatno izplačalo. Odkriti zidovi in mozaiki so skozi naše risbe in meritve spregovorili z zelo razumljivim jezikom.

Ko pridemo po ozki poti med vinogradi v zaliv Sv. Simona, leži obala z odkritimi zidovi na naši desni strani in sega v dolžino 100 m proti severu. Tu, na vogalu ob koncu poti, smo postavili izhodišče oziroma 0,00 točko za naše meritve. Na metru 22 in 32 sta 2 vogala (v karti kompleks zidov 1 in 2). Na videz nimata nobene zveze. Meritev je pokazala, da zidova tečeta popolnoma paralelno, povezuje pa jih hišni tlak (na karti označen s 3). Torej gre za dva vogala iste stavbe, za katero ne moremo rekonstruirati celega florisa vendar lahko rečemo, da je bila zelo velika, saj je razdalja med omenjenimi vogali skoraj 10 m, ki po vsem sodeč spadajo med notranje vogale stavbe. Na 38 in 46 m smo ugotovili 2 posamezna zidova (4 in 5), za katera danes vemo, da sta skupaj tvorila vogal. Prostor je mogel biti zelo velik, kajti njegova dozdevna diagonala je merila nad 10 m. Pod (6) sta dva zidova, ki sta med seboj paralel-

ARHEOLOŠKA EKIPA JE ZAKLJUČILA PRVO OBDOBJE RAZISKOVANJA V IZOLI

PO SLEDOVIH STOLETIJ

na in z razdaljo nekaj več kot 2 m. Po vsem sodeč zidovi dveh različnih hiš ali dvorišč ob tesni uličici, ki je vodila v pristanišče. Ob analizi smeri, pod katerim so zidovi postavljeni, presenečeni ugotavljamo dve dejstvi: vsi zidovi, čeprav očitno pripadajo raznim stavbam, so orientirani severo-vzhod-jugozahod, oziroma pravokotno na to smer in so med

Od leta 1922 do danes je voda odnesla pas zemlje dolg okrog 100 in širok 15 do 20 m. V profilu novonastalega brega do 0,8 m pod površino je gradbeni material. Plast zemlje nad njim je enotna po strukturi in je tudi enkratno nanesena. Pogled na profil od 12 do 14 m. Med kamnom, ki je služil kot gradbeni material vidimo tudi kos rimske strešne opeke

seboj paralelni. To isto velja tudi za prostore v katerih smo odkrili mozaike (8 in 9) in zid 7, ki so oddaljeni 50 do 200 m. Torj je jasno, da ne gre za slučaj, temveč, da je mesto bilo zgrajeno po nekaterih določenih urbanističnih načelih. Mogoče ne bo preveč drzno, ako postavimo domnevo, da je srednjeveška Izola, ki je v osnovi še danes ohranjena, imela svoj urbanističen vzor v antičnem Haliaetumu.

Med gradbenim materialom iz katerega je bilo zgrajeno mesto, smo našli razen domačega laporja in tipične rimske strešne in zidne opeke tudi več vrst materiala iz katerega so izdelovali tlak v hiši in mogoče tudi na dvorišču. Od tega gradiva naj omenim sledeče vrste: kamnite kocke z osnovnico dolgo 7 cm, opečne ploščice 10 x 6 x 2,5 cm, keramične kockice z osnovnico dolgo 3 cm, keramične šesterkotne prizme z osnovnico 2 in višino 3 cm, mozaične kamenčke z osnovnico od 0,08 do 1,5 cm. Mozaični kamenčki so bili beli, črni in rožnati. Ko že obravnavamo tlak, naj še enkrat omenim mozaike, ki smo jih odkrili na me-

ji med njivama mat. št. 446/2 in 446/4, 50 m od morja (8,9). Sonda, ki smo jo izkopali vzdolž omejenjene meje je rezala dva stanovaljska prostora. Prvi, na vzhodni strani sonde je bil dolg 1 m. Tla so bila pokrita z mozaikom iz sorazmerno velikih in grobih belih kamenčkov. Ob robu sobe je tekla bordura, sestavljena iz 11 paralelnih vrst kamenčkov: z vsake strani pasu, ki je bil sestavljen iz 5 vrst črnih kamenčkov je vzporedno tekla pas sestavljen iz 3 vrst belih kamenčkov. Glede na borduro tečejo ostale vrste mozaika pod kotom 130°. Vsa površina tega mozaika je močno obrabljena, posebno pa ob zidu na zahodni strani sonde. Onkraj tega zidu začne drugi mozaik, sestavljen iz manjših fino obdelanih belih kamenčkov. Mozaik je sestavljen izredno dobro in na solidni 20 cm debeli podlagi. Na površini je videti sledove močne uporabe. Na 0,4 m od zidu teče bordura široka 0,4 m, kot vidimo na fotografiji (sama kita pletenine je sestavljena iz 4 pasov in je široka 0,23 m). To je pletenasti ornament v tisti razvojni stopnji kakor ga poznamo konec I. in v II. st. n. e.

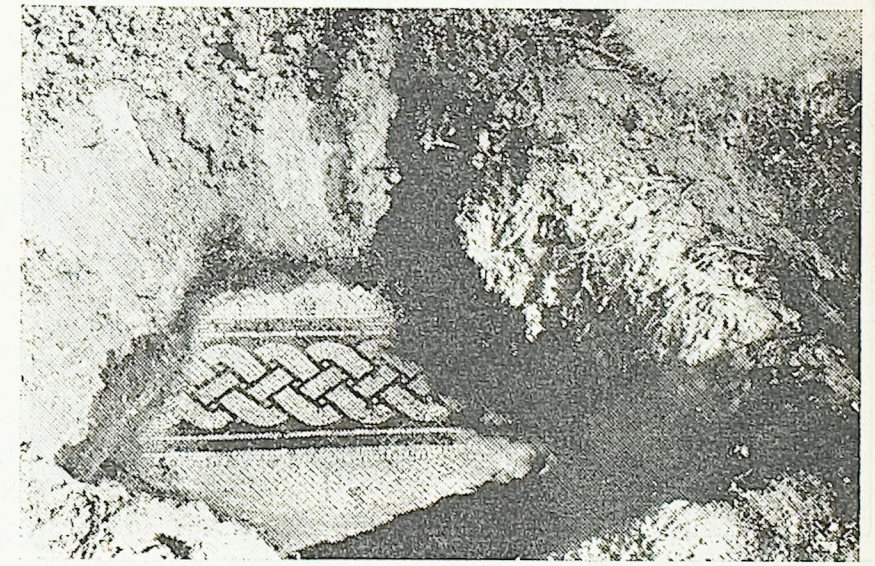
Oblika pristanišča in njegove dimenzije vidimo na karti. Toda to je suhoparen podatek. Zal mi je, da nismo mogli fotografirati pod vodo, kajti vsakemu bralcu bi privoščil vsaj delček tistih čudovitih občutkov, ki človeka obdajajo pri raziskovanju pod vodo. Tedaj, ko smo si mi ogledovali in merili pristanišče, je bilo nad pomolom komaj 0,7 m vode. Pogled na zidove sestavljene iz blo-

staniščih. Bloki, ki so služili kot krona zidu so razmetani na obeh straneh pomola.

Medtem, ko je valobran uničen in so njegovi bloki razmetani v širino do 10 m ob prvotnih temeljih, je bankina v popolnosti ohranjena in jo lahko smatramo kot izhodišče za proučevanje prvotnih tehničnih podatkov o pristanišču: globino vode, višina posameznih zidov itd.

Tudi tukaj, kot na celi naši Jadranski obali, smo se srečali s problemom pogrezanja obale na eni strani in erozijskimi naplavinami na drugi. Prvotna višinska razlika med bankino in mozaiki je bila 2,7 m. Vmesni prostor je bil na suhem. Danes je polovica tega prostora pod vodo, to se pravi ves pas naselbine ob pristanišču. Ako bi predpostavili, da je bil vrh bankine samo 0,7 m nad vodo in dodamo še 1,3 m, ki je danes potopljen čez bankino, se je ta obala pogreznila za ca. 2 m v 1700 letih, to je okoli 1 mm letno. To reš ni vznemirjajoče, posebno še, če imamo na drugi strani tako močno zasipanje terena, tako da je od Izole — otoka v zg. srednjem veku postala danes celina in da je na porušeni Haliaetum erozija nanesla sloj zemlje do 0,8 m. Vendar celotna bilanca govori v prid nadmoči morja.

Po našem zakonu o spomeniškem varstvu mora raziskovalec kulturne objekte, ki jih je odkopal tudi konservirati. V našem primeru je raziskovalec — odkritelj morje. Zidovi antičnega mesta štrlijo v zrak kakor rebra konja, ki je poginil od lakote in žeje v puščavi in čakajo, da jih

Izkopali smo sondo in v njej zagledali del čudovitega mozaika

kov dolgih tudi do 4 m naredi na človeka mogočen vtis. Razen pomožnega prostora, ki ga je ugotovil že Degrassi ob bankini, je še en prostor, tik ob prejšnjem, toda ob pomolu. Tega do sedaj še nismo mogli kopirati, ker je močno razdejan. Pomol je danes ohranjen 2 m nad dnom, 1,7 m pod gornjim robom je stopničasto razširjen, kot pri današnjih pri-

valovi tramontane razdejava in končno pogoltne morje. Zdi se, da bi v tem primeru vlogo konzervatorja morali prevzeti mi. Možni sta dve rešitvi. Strokovni radovednosti arheologov in zgodovinarjev je kmalu zadoščeno: kar je ogroženo se odkoplje, dokumentira in zasuje. Stroški so minimalni. Čeprav bi kot arheolog s to rešitvijo lahko bil zadovoljen, se mi to upira kot človeku in državljanu. Oglej — Aquilea ima okoli 3000 m² mozaikov in s tem danes služi vsako leto milijone, Haliaetum mogoče ne dosti manj. Res je, Haliaetum je bil v antiki po vsemu daleč od Ogleja, vendar danes bi Haliaetum kot turistično-gospodarska točka na naši obali bil v naših razmerah naš današnji Oglej.

Danes se govori in načrtuje o urbanistični ureditvi tega dela Izole. Ali ne bi bilo smotno in v duhu naše zakonodaje, da oba problema rešujemo skupno?

V. Sribar

Prijetno presenečenje

Gledališče iz Nove Gorice je na svoji turneji gostovalo v nedeljo 10. t. m. tudi v Divači z De Benedetti jevo »Ducač rdečih vrtnic«. Dokaj številno občinstvo je mladi ansambel, ki ga vodi Andrej Jelačin, doma iz Senožeč, nagradilo s toplim aplavzom

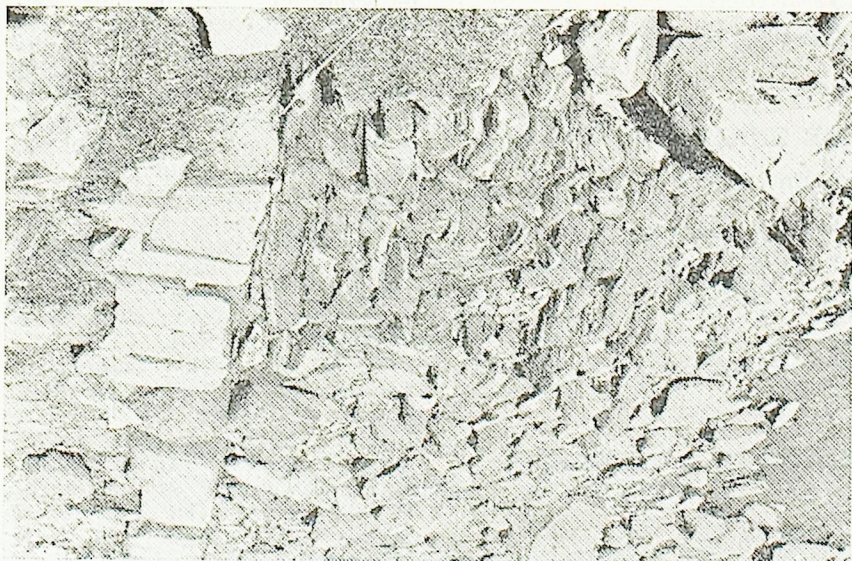
Umetniške ustvaritve ljudstvu

S prirejanjem občasnih razstav v Okrajnem muzeju v Kopru (lani so začeli in že lani je bilo 11 občasni razstav!), na katerih so prikazana dela predvsem likovnih umetnikov s Slovenskega Primorja in Trsta, je vodstvo muzeja te umetniške stvaritve zelo približalo ljudstvu. Upoštevati pa tudi moramo, da take razstave zanimajo tudi številne turiste, zlasti v poletnem času. V tej »Mali galeriji« v muzeju je bila v soboto odprta tudi razstava del akad. slikarja Mira Cetine. Razstavo je odprl prof. Peter Martinc, predsednik upravnega odbora muzeja, ob navzočnosti okrog 30 ljudi in slikarja. Kustosinja muzeja, tovarišica Majda Frelj, pa je v kratkem nagovoru povedala nekaj besed o umetniškem ustvarjanju slikarja Cetine. Tokrat se je Miro Cetina predstavil občinstvu s 13 deli, od katerih jih je 7 napravil letos. Kako naj na kratko pove- mo o razstavi, oziroma ocenimo slikarjeva dela?

Cetina je izrazil miselno izpovedni slikar. Stilistično ima svojo določeno formulo, po kateri se strogo ravna. Njegova značilnost je igra dveh elementov: prostora in linije. Formalno podreja sredstva vsebini ali motivu. Njegova motivika izrazito odgovarja njegovemu duhovnemu razpoloženju in miselnemu obzorju. Za

njegovo osebno noto pa je važno, da se njegov močan intelekt bije s čustveno senzibilnostjo. Zato dajejo njegova dela včasih vtis ironije, ali pa jedkega sarkazma, včasih pa pod krinko anekdote skriva prizadetost. Od lanske razstave je Miro Cetina zelo sprostil svoj umetniški slog, saj ne pozna več toliko togosti, vsebinsko pa je prešel od individualnih preblemov na splošno človeške. In če je prej delal največ posamezne figure, prenaša zdaj probleme na skupine (»Mesečniki«, »Rop Sabink«, »Kopališče«). Če ne bi bile njegove duhovne konstalacije dognane, bi človek lahko rekel, da je predvsem slikar-dekorativce. Zakaj, močan smisel ima Cetina tudi za dekoracijo. Sicer pa si je vredno ogledati letošnjo Cetinovo razstavo in ob posamezni sliki ugotavljati, kaj je hotel povedati z motivi. Ob tej priložnosti velja tudi omeniti Cetina kot enega najboljšega likovnega pedagoga v Sloveniji, pobudnika sodobnih prijemov likovne vzgoje pri mladini.

Cetinova razstava bo trajala štirinajst dni, nato pa bodo v »Mali galeriji« v Okrajnem muzeju v Kopru še naslednje razstave umetniških del: Saksida, Černigoja in Lukežiča, razstava jugoslovanske grafike ter razstava restavriranih ikon. B. A.

Pristanišče v zalivu Sv. Simona je vezala z naselbino v Laborah, Wilžanu in ostalimi naselbinami v zaledju »dobro izdelana cesta«. Del spodnjega ustroja cestišča z robniki, ki ga vidimo v zahodnem delu zaliva Sv. Simona. Del cestišča, ki manjka, je uničila voda

V Divači gradijo s polno paro

Podjetje »Kraški zidar« iz Sežane bo imelo v Divači še vedno polne roke dela. Pred nedavnim je izlicitalo gradnjo 16 stanovanjske železniške hiše, katere temelje bodo začeli kopati že te dni. Stavba bo stala okrog 40 milijonov dinarjev.

Kmalu bo dokončana tretja petstanovanjska hiša za delavce, ki so zaposleni pri razdelilni transformatorski postaji v Divači, pod streho pa je tudi že logarnica. Hitro napredujejo tudi dela na osemletni šoli. Po vsem sodeč bi bila šola lahko pravočasno dokončana, če se ne bodo preveč zavlekla mizararska dela, s katerimi ima opravka »Mizar« v Prvačini. Bila bi res škoda, če bi se dela zavlekla na račun pouka.

Ob železnici je v teku adaptacija starih stanovanj, ki so bila zgrajena že za časa Avstrije. Žal je tu pri začasnih izselitvi družin

nastal v enem primeru nepotreben prepir, ki izvira iz tolikokrat ožiganega stališča: tebi odločbo in ključ, meni pa stanovanje. Ali je res treba uporabiti silo, kjer lahko obvelja zdrava pamet?

Ob novih stanovanjskih poslopih, ki jih gradijo podjetja, pa je opaziti na več mestih gradnjo enostanovanjskih privatnih hiš. Tako dobiva Divača polagoma, a vztrajno, povsem novo lice.

-er

Postojnski planinci so taborili

Postojnsko planinsko društvo je letos priredilo več uspešnih izletov v bližnje in oddaljene kraje. Pri tem so se najboljše izkazali člani mladinskega odseka.

Društvo je pretekli mesec priredilo taborenje na Klinu pod Prisojnikom (Krnica), ki se ga je udeležilo 12 članov mladinskega odseka. Med taborenjem so priredili izlete na bližnje vrhove. Tako so najmlajši šli na Vrščič in na Mojstrovko. Ostali mladinci pa so šli na Vrščič in na okoliške hribe.

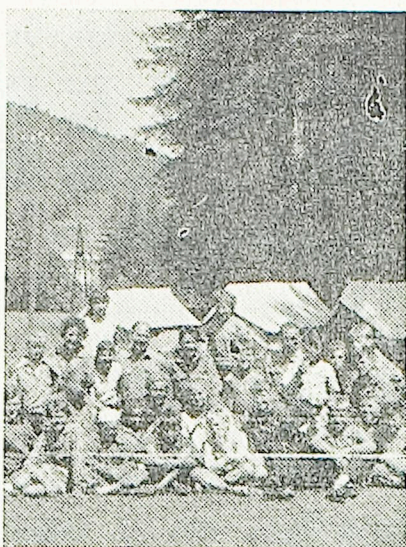
Med taborenjem je bila posebna skrb vodstva, da so se mladi planinci seznanili s planinstvom in planinskimi postojankami. Ves čas taborenja je vladalo pravo planinsko tovarništvo, prostovoljna disciplina in veselo razpoloženje.

Z mladimi planinci je bil tudi predsednik PD Postojna, Ivan Rozman »Očka«.

»Ština«

Postojnski mladinci na Špiku

»JADRANSKI STRAŽARJI« NA VISOKEM

»Jadranski stražarji«, mladi taborniki iz Izole, so za nekaj časa zapustili Jadran in se preselili v Poljansko dolino. Tabor so postavili pod vznožjem Polhograjskega hribovja, na Visokem pri Poljanah, prav tam, kjer je preživljal svoje proste dni pisatelj dr. Ivan Tavčar in kjer je tudi pokopan v grobnici pod smrekovim gozdom. V taboru je 25 pionirjev, ki skupaj z vodnikoma preživljajo počitnice in se pripravljajo za nadaljnje taborniško življenje. Mnogi so prvič pod plateno streho in nekateri, čeprav so člani taborniške organizacije, še niso položili prvega izpita in se zanj pripravljajo prav zdaj — v taboru. Taborniško življenje jim prija in nanj so se hitro privadili. Običajno zadostuje samo žvižg piščalke, ki naj jih opomni, da so v taboru, kjer se je treba ravnati po posebnih pravilih. Posebno pazijo na red pod šotori in tekmujejo med seboj. Taborniški ogenj in igre so jim v veliko veselje in tudi izletov se vsele, saj imajo zdaj najlepšo priložnost, da si ogledajo in spoznajo Poljansko dolino. Tabor vodi predsednik okrajnega taborniškega sveta Pavel Lešnjak.

POUČNA EKSKURZIJA NA KOPRSKO

Vodstvo kmetijsko-gospodarske šole iz Ponikve na Štajerskem prireja vsako drugo leto poučne ekskurzije za svoje učence. Na petdnevni letošnji ekskurziji so se ti učenci pred dnevi ustavili tudi na Koprskem. Z velikim zanimanjem so si ogledali kmetijsko posestvo v Škocjanu, kjer so se zanimali ne samo za trsne in breskove nasade, temveč tudi za sodobno mehanizacijo, ki jo uporabljajo na tem obsežnem posestvu. V podjetju »Vino-Koper« pa so si ogledali številne tamkajšnje obrate za predelavo vina in izdelovanje brezalkoholne pijače kokte. Vsekakor je bila ekskurzija, ki jo je vodil upravitelj kmetijske gospodarske šole, Avrelij Rojc, finansiral pa jo je ObLO Šentjur pri Celju, za mlade učence zanimiva in poučna. B. A.

Kobilice - nevaren škodljivec

Kobilice so zelo nevaren škodljivec našemu kmetijstvu, saj uničujejo vse zelenje, lotijo pa se tudi lesa, gnoja, figovega listja pa tudi obiek. Pred dnevi so nekemu kmetu v Malji kobilice preluknjale celo srajco, v Divači pa nekemu kapo.

Kobilice se lotijo vsake stvari, le maka, oleandra in gloga ne napadajo.

Najbolj priporočljivo je za pranašanje z Bentoxom 20 in Lindanom 2. Bentox 20 lahko uporabljamo samo na njivskih kulturah, Lindan 2 pa na površinah ter namiznem grozđu. Vse vabe, zastrupljene s strupi, izdelanimi na osnovi DDT ali HCH, so človeku in živalim neškodljive. Najbolje je, da vabo napravite tako: 100 kg otrobov je treba zasladi z melaso in priliti 12 do 15 litrov vode, v kateri je 3 do 5 litrov tekočega Lindana ali Pantakana oziroma 5 kg Lindana ali Pantakana v prahu. Vabe je treba raztrositi v zgodnjih jutranjih urah, ker so v tem času kobilice najbolj požrešne.

vale politična, kulturna, organizacijska in športna vprašanja. V okviru tega pa bo poseben tri-dnevni seminar za člane ZK.

Namen seminarja je predvsem pridobiti kadre za delo na Združenjih in v pokrajinskih klubih, ki so zadnje čase v precej kritičnem položaju.

Predavanja vidnih političnih delavcev — Vide Tomšičeve, Staneta Kavčiča in Borisa Zihlerla — bodo dala seminarju res kvaliteten značaj.

OBISK NA VREMŠČICI

V nedeljo popoldne so člani mladinskega odseka Planinskega društva Postojna nesli planinsko štampljko na Vremščico in jo tam spravili v za to pripravljeno skrinjico. Tako bodo planinci, ki bodo obiskali ta vrh, lahko obogatili svojo planinsko izkaznico z žigom iz Vremščice. Preko Vremščice teče tudi planinska tranzversala, ki gre preko Postojne (Nanos, Pečna reber) Vremščice do Kopra. »Ština«

SENOŽEČE

Pri nas je pred kratkim gostovalo gledališče iz Nove Gorice z igro »Dva ducata rdečih rož«. Najprej so imeli predstavo za vasčane in okoličane, potem pa še za bolnike v Zdravilišču TBC. Delo je režiral domačin Andrej Jelačin, ki je igral tudi glavno vlogo. Gostje so obiskali tudi Divačo, v načrtu pa imajo še nekaj gostovanj v koprskem okraju. Ko bodo s temi gostovanji končali, bodo odšli na daljšo turnejo na Avtocesto. Senožetani so bili z igro zelo zadovoljni in si še želijo takih obiskov. S. Č.

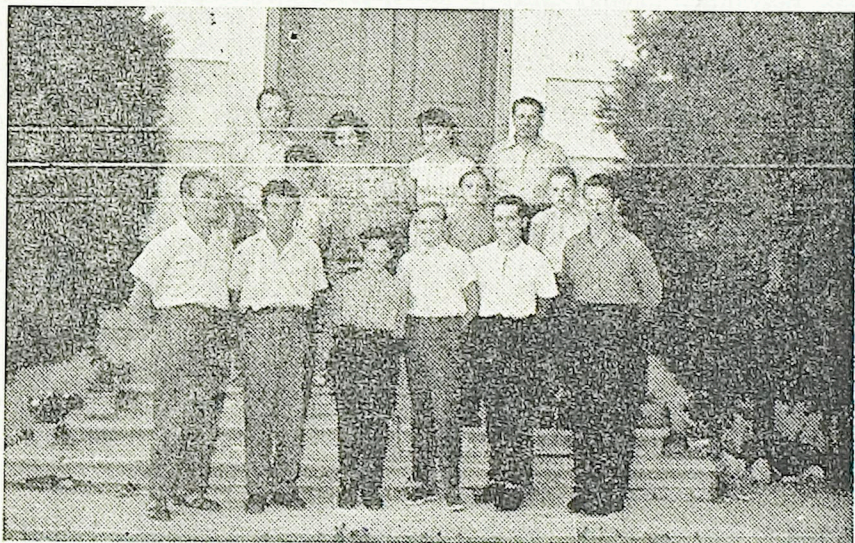
2000 VAGONOV SLADKORJA BO ZNASALA PROIZVODNJA nove sodobne tovarne za sladkor v Bitolju. Doslej so že vložili v gradnjo te tovarne 670 milijonov dinarjev, do pr. hodnjega leta, ko bo tovarna dograjena pa bo potrebno investirati še milijardo 400 milijonov dinarjev. Sedaj gradijo veliko dvorano, kjer bodo namestili naj sodobnejše stroje za proizvodnjo sladkorja.

OBISKALI SO SOŠKO DOLINO

Občinski odbor Zveze vojaških vojnih invalidov v Ilirski Bistrici je priredil te dni izlet na Vipavsko in k izviro Soče. Tega izleta se je udeležilo 128 članov ZVVI, med njimi osebni vojni invalidi, vojne vdove in otroci padlih borcev. Izletniki so bili zelo navdušeni nad lepoto in tečajem kraja, saj jih je marsikateri izmed njih prvič videl. Ob povratku z izvira Soče, kjer so imeli kosilo, so obiskali še Kobarid ter njegove bližnje kraje.

STUDENTSKI SEMINAR V ANKARANU

V Ankaranu bo 15. avgusta začel seminar za 140 študentov ljubljanske univerze, ki ga prireja UO ZŠJ. Seminar bo delal po komisijah, ki bodo obravna-

Pred nekaj dnevi so zaključili v Zavodu za gluho mladino v Portorožu prvi tečaj za nepismene. Tečajniki se bodo sedaj izučili raznih poklicev

POZIV

na prijavo terjatev in obveznosti nasproti podružnicam italijanskih bank in drugih denarnih zavodov, ki so poslovali na priključenem ozemlju.

Z odločbo Državnega sekretariata za finance FLRJ št. 566 z dne 26. aprila 1956 in odločbo guvernerja Narodne banke FLRJ št. 419-XVII-1956 je bila Narodna banka FLRJ, Centrala za LRS v Ljubljani postavljena kot likvidacijski organ za likvidacijo vseh italijanskih bank, hranilnic ter drugih kreditnih ustanov, ki so poslovale na ozemlju, priključenem v smislu mirovne pogodbe z Italijo in dodatnih sporazumov k FLRJ.

Pozivamo v zvezi s tem vse upnike in dolžnike podružnic italijanskih bank, hranilnic in drugih kreditnih ustanov, ki so poslovale na ozemlju, priključenem k LR Sloveniji, da NAJKASNEJE DO 30. SEPTEMBRA 1958 prijavijo vse svoje terjatve oziroma dolgeve, depozite, to je vrednostne in druge papirje na naslov:

NARODNA BANKA FLRJ
CENTRALA ZA LRS
V LJUBLJANI, pravni oddelek.

Zaradi pospešenja postopka naj upniki in deponenti vrednostnih papirjev predložijo vsa potrebna dokazila o svojih zahtevkih. Prijave naj bodo čim popolnejše in naj vsebujejo vse potrebne podatke, ki bodo omogočili ugotavljanje resničnosti prijavljenih zahtevkov.

Upniki bodo o dnevu, ko se bo začelo izplačevanje, posebej obveščeni, bodisi neposredno ali preko tiska.

Posebej opozarjamo na prijavo in ureditev zemljiškopravno zavarovalnih bremen.

Glede amortizacije izgubljenih ali uničenih hranilnih knj. žic velja postopek, kakor ga je za take primere predpisala Narodna banka FLRJ.

Iz
NARODNE BANKE FLRJ,
CENTRALA ZA LRS,
pravni oddelek

TOVARNA MESNIH IZDELKOV POSTOJNA

PREDELAVA IN PRODAJA

VSEH VRST MESNIH IZDELKOV

TOVARNA PISALNIH STROJEV LJUBLJANA — SAVLJE 18a

izdeluje

PISARNIŠKE PISALNE STROJE ZNAMKE »EMONA«
z normalnim in dolgim valjem
PRENOSNE PORTABEL PISALNE STROJE »SAVA«
v kovčkih in RAZMNOŽEVALNE STROJE »TOPS«
GESTETNER

LAMA

TOVARNA KLJUČAVNIC IN KOVINSKE GALANTERIJE DEKANI

Izdelujemo: KLJUČAVNICE, OBEŠANKE, OKOVJE IN POHIŠTVENE KLJUČAVNICE — ŠČITNIKE ZA ČEVLJE IN DRUGE IZDELKE KOVINSKE GALANTERIJE

Barba Vane pravi...

Ne veste, kako me mika, da bi vzela v precep portoroško noč! Pa ne samo noč, ampak tudi dan. Toda razmislil sem o tem in prišel do zaključka, da se ne izplača: do prihodnjega leta bodo itak pozabili na moje nasvete, pa če bi bili še tako dobri. Pustimo torej to reč pri miru. Tistim pa, ki se je mislilo še udeležiti, svetujem, naj si za to priložnost sposodijo v muzeju kak srednjeveški viteški oklep in vzamejo s seboj potrebno hrano in pijačo. Tako bodo morda le srečno prišli domov s celimi rebri in z zadovoljstvom v želodcu.

Vidite, pa sem mimogrede zdrknil na gostinsko področje. No, ko smo že tu, pa še eno iz Triglavca. Škoda, da sem pozabil, kako je že ime tistemu duhovitemu natakarkarju, ki sem mu naročil slivovko, pa mi je prinesel jajčni konjak. Veste kaj mi je odgovoril, ko sem ga opozoril na pomoto? »Ha,« je rekel, »tista pri sosednji mizi bo šele pogledala, ko ji bom namesto konjaka prinesel slivovko!«

Se lepša pa se mi je pripetila v piranskem Metropolu. Naročil sem dva obložena kruhka in takoj so mi lepo postregli. Pa se je vmešala blagajničarka, češ da je preveč salame. Spravila se je nad njo kar z golimi rokami, da jo »prešteje«. Ker se nisva mogla zediniti, koliko salame mora pravzaprav biti in ker me je ob tem, ko je mešala ponji, minilo poželenje po sendvičih, sem storniral naročilo in odšel na boljše. Meni je bilo malce nerodno, ker so vsi zadevo opazovali trije tuji turisti in se sladko smejali, njej pa nič.

Ko sem se vrnil v Koper sem naletel na skupino ljudi pred avtobusno postajo. Razpravljali so o tem, koliko je stara štampljka z datumom, ki jo pritiškajo na vozovnice. Hoteli so po vsej sili, da je še izpred vojne, pa sem jim pojasnil, da to ni res, saj ni na njej Mussolinijeve letnice. Pri Adriji pa se jim je čudno zdelo, kaj se sploh prerekajo. Prav takšne štampljke namreč uporabljajo vsa podjetja v sosed-

nji Italiji, pa se nihče ne spodtika.

Tudi v Raven bi bil rad stopil. Prišel sem pa le do Šmarij, kjer sem obstal na križišču. Prebral sem napise: Koštabona, Puče, Šmarje, celo sv. Peter je bil tam, Raven pa nikjer. Sicer pa je samo štiri leta odkar se je vas preimenovala in sv. Petru tudi ne morem zameriti, če se tako upira.

V Šmarjah sem potem samo še pogledal, kako kmetijska zadruga v lepem domačem jeziku obvešča svoje člane, da odkupuje »paradajz« za industrijo. Povedal sem jim, da se to pravilno piše »paradajz«.

Vabili so me tudi v Gabrovico, pa nisem utegnil. Vendar vam moram povedati, da so nekoliko hudi name. Zaradi tistega vino-toča v partizanski tehniki. Zato, ker sem zapisal, da je to naredila krajevna organizacija ZB. Pravijo, da to ni res, ampak da si je tehniko »sposodil tisti, ki je imel ključ« kar na svojo roko. Drži pa, da smo ga tam pili.

Upam, da se to ne bo ponovilo in vas prav lepo pozdravljam

Vaš Vane

TELESNA VZGOJA * ŠPORT * ŠAH * TELESNA VZGO.

MEDNARODNI ŠAHOVSKI TURNIR V PORTOROŽU

Prva četrtina turnirja v znaku previdnih medsebojnih spoznavanj

Z odigravanjem prekinjenih partij tretjega in četrtega kola je bila v torek zaključena slaba četrtina turnirja. Splošno mnenje šahovskih strokovnjakov je, da je večina partij potekla v znaku previdnih medsebojnih spoznavanj in merjenj moči. Večina šahistov gre za to, da ob približno enakovrednih partnerjih dosežejo s previdno igro rajši samo pol točke, kot pa da s tveganimi potezami izgubijo morda prav tiste pol točke, ki utegne biti odločilna v končnem plasmaju.

Rezultati prvih petih kol so naslednji:

I. kolo: Benkő—Füster 1:0, Fisher—Neikirh remi, Panno—Pachmann remi, Talj—De Greiff 1:0, Larsen—dr. Filip remi, Bronstein—Gligorič remi, Averbach—Cardoso remi, Sanguinetti—Matanovič remi, Olafsson—Szabo 1:0, Petrosjan—Sherwin 1:0.

II. kolo: Matanovič—Panno remi, Szabo—Talj 0:1, Cardoso—Larsen remi, Rossetto—Benkő remi, Sanguinetti—dr. Filip remi, Gligorič—Averbach remi, Neikirh—Bronstein remi, Pachman—Olafsson remi, De Greiff—Petrosjan remi, Füster—Fisher 0:1.

III. kolo: Fisher—Rossetto re-

mi, Bronstein—Füster 1:0, Averbach—Neikirh 1:0, Larsen—Gligorič 0:1, Sanguinetti—Cardoso remi, Panno—dr. Filip remi, Olafsson—Matanovič remi, Talj—Pachman remi, Petrosjan—Szabo remi, Sherwin—De Greiff 1:0.

IV. kolo: Szabo—Sherwin 1:0, Pachman—Petrosjan 0:1, Matanovič—Talj 1:0, dr. Filip—Olafsson remi, Cardoso—Panno 0:1, Gligorič—Sanguinetti remi, Neikirh—Larsen 0:1, Füster—Averbach 0:1.

VK Izola 4-kratni državni prvak

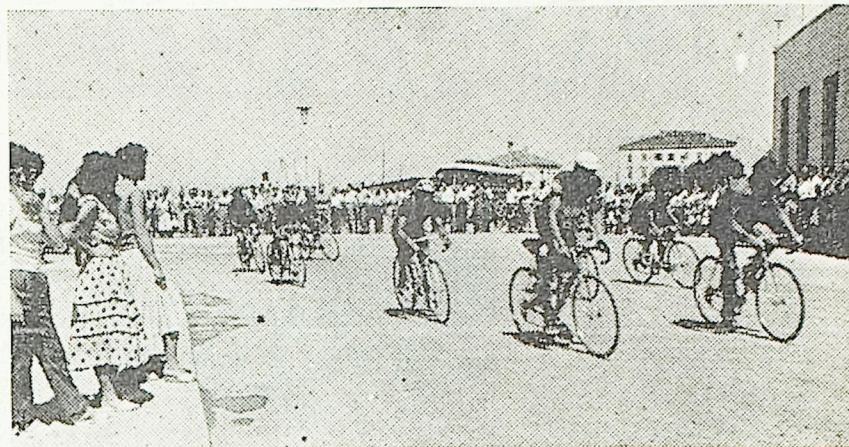
V nedeljo, 10. avgusta, je bilo v Zadru mladinsko državno prvenstvo v veslanju. Veslaški klub Izola si je na tem prvenstvu priboril tri naslove državnega prvaka, in sicer: skiff mladinke (Novak Mira), double scull starejši mladinci (Dudine Luciano in Baričič Ivan) ter osmerek mladinci (Barut Jadran, Kleva Lucijan, Tul Armid, Bertonec Jože, Krebelj Karel, Jurišević Silvo, Milutinovič Dušan, Kočevar Stanko in krmar Kodarin Narciz). Ostale ekipe VK Izole so dosegle dve drugi mesti — double scull mla-

Rossetto—Bronstein remi, Benkő—Fisher 1:0.

V. kolo: Averbach—Rossetto 1:0, Larsen—Füster 1:0, Sanguinetti—Neikirh 1:0, Olafsson—Cardoso 1:0, Talj—dr. Filip 1:0, Petrosjan—Matanovič 1:0, De Greiff—Szabo 0:1, prekinjene pa so bile partije Bronstein—Benkő, Panno—Gligorič in Sherwin—Pachmann.

Stanje po V. kolu: Averbach in Petrosjan 4 točke, Talj 3,5, Larsen in Sanguinetti 3, Gligorič, Bronstein, Benkő, Matanovič, Panno, Olafsson in Szabo 2,5, Fisher in dr. Filip 2, Rossetto, Cardoso in Pachmann 1,5, Neikirh in Sherwin 1, De Greiff 0,5 ter Füster 0 točk.

Julie

V XIV. mednarodni kolesarski dirki »Po Jugoslaviji«, ki je bila pretekli teden s startom in ciljem v Ljubljani, je zmagal med posamezniki Jugoslovčan Nevio Valčič, med moštvi pa Jugoslavija v postavi Valčič—Žirovnik—Petrovič. Dirke so se udeležili kolesarji sedmih držav in ker je bila borba za prvo mesto zelo ostra, lahko s zadovoljstvom ugotovimo, da so jugoslovanski kolesarji imeli izreden uspeh. V VI. etapi te naporene dirke je skozi »letečič« cilj v Kopru pretekli petek prvi privozil član Odreda — posameznik Hrovat. Na sliki: kolesarji vozijo skozi Koper

Kino

KOPER: 15., 16. in 17. avgusta francoski barvni film — Cinemascope PROSTORA JE ŠE ZA ENEGA, 18. in 19. avgusta francoski film PARIŠKO PODZEMLJE, 20. in 21. avgusta ameriški barvni film — Cinemascope BELO PERO.

IZOLA: 15. avgusta poljski film SKRIVNOST ZAPUŠČENEGA OKNA, 16. in 17. avgusta francoski film PARIŠKO PODZEMLJE, 18. in 19. avgusta ameriški film OSUMLJEN, 20. in 21. avgusta francoski film BELEZNICA MAJORJA TOMPSONA.

PIRAN: 14. in 15. avgusta ameriški barvni film TROJE ZA REVIJO, 16. in 17. avgusta ruski barvni film NOVOLETNI PLES in nemški film NI PROSTORA ZA DIVJE ZIVALI, 17. in 18. avgusta italijanski barvni film MLIN LJUBEZNI, 19. in 20. avgusta ameriški barvni film BREZPOMEMBNI LJUDJE.

PORTOROŽ: 15. avgusta ruski barvni film NOVOLETNI PLES, 16. in 17. avgusta nemški film NI PROSTORA ZA DAVJE ZIVALI, 18. avgusta ameriški barvni film BREZPOMEMBNI LJUDJE, 19. avgusta italijanski barvni film MLIN LJUBEZNI, 20. avgusta jugoslovanski film V MREŽI, 21. avgusta italijanski barvni film VERDI.

POSTOJNA: 15., 16. in 17. avgusta ameriški barvni film SEMENJ ZELJA, 19. in 20. avgusta italijanski barvni film PLAZA.

SEZANA: 16. in 17. avgusta ameriški film TARZAN V PUŠCAVI, 19. in 20. avgusta jugoslovanski film KRVAVA SRAJCA, 21. in 22. avgusta ameriški film POZENI JOE.

Zahvala

Tovariš Silvijo Pegan, šofer lokalnega avtobusa Piran—Sečovelje, zasluži javno pohvalo in mojo zahvalo za poštenost, ker mi je vrnil denar (mesečno plačo, dodatek in otroški dodatek), ki sem ga izgubila na avtobusni postaji v Piranu. Ana Šega, učiteljica

A. E.

Radio KOPER

NEDELJA, 17. avgusta

8.00 Kmetijska oddaja: Ureditev velikega vrtnarskega obrata ob Rižani — 8.30 Z narodno pesmijo v nedeljsko jutro — 9.00 Naša nedeljska reportaža: Mladost na avtocesti — 9.20 Zabavna glasba — 13.45 Za našo vas — 14.15 Jankovčeve vesele skladbe — 14.30 Sosedni kraji in ljudje — 15.00 Vestbi — 15.15 Glasba po željah — 15.45 Zaključek.

PONEDELJEK, 18. avgusta

7.15 Glasba za dobro jutro — 7.30 Vestbi — 7.40 Glasba za dobro jutro — 7.45 Jutranji koledar — 13.30 Vestbi — 13.40 Kmetijski nasveti — 13.45 Glasbena paleta — 14.30 Sportna oddaja — 14.40 Od melodije do melodije — 15.00 Vestbi — 15.10 Zabavna glasba, vmes reklame — 15.20 Slovenske narodne — 15.40 Zaključek.

TOREK, 19. avgusta

7.15 Glasba za dobro jutro — 7.30 Vestbi — 7.40 Glasba za dobro jutro — 7.45 Jutranji koledar — 13.30 Vestbi — 13.40 Kmetijski nasveti — 13.45 Iz opernega sveta — 14.30 Okno v svet — 14.40 Filmska glasba — 15.00 Vestbi — 15.10 Zabavna glasba, vmes reklame — 15.20 Narodne pesmi in pesni iz raznih krajev — 15.40 Zaključek.

SREDA, 20. avgusta

7.15 Glasba za dobro jutro — 7.30 Vestbi — 7.40 Glasba za dobro jutro — 7.45 Jutranji koledar — 13.30 Vestbi — 13.40 Kmetijski nasveti — 13.45 Od melodije do melodije — 14.20 Pionirji na počitnicah: Pionirji iz Sežane in Divače na letovanju v Kopru — 14.40 Poje Slovenski oktet — 15.00 Vestbi — 15.10 Zabavna glasba, vmes reklame — 15.20 Harmonkarski orkester »Kajuh« izvaja skladbe I. Zajca, J. Kuharja in J. Gotovca.

ČETRTEK, 21. avgusta

7.15 Glasba za dobro jutro — 7.30 Vestbi — 7.40 Glasba za dobro jutro — 7.45 Jutranji koledar — 13.30 Vestbi — 13.40 Kmetijski nasveti — 13.45 Dve uverturi J. Offenbacha: Orfej v Podzemlju in Velika vojvodinja Gerolsteinska — 14.00 Glasba po željah — 14.30 Pogovor z volivci: govori predsednik OLO Nova Gorica inž. K. Bučina

MALI OGLASI

GRABENO PODJETJE »OBNOVA« V IZOLI sprejme takoj mlajšo moč, lahko začetnik, za mezdni oddelek. Prednost imajo osebe z dokončano srednjo šolo. Plača po tarifnem pravilniku podjetja. Ponudbe poslati do 20. avgusta 1958 na upravo podjetja.

»EMPORIO DELLO SCAMPOLAME«, Trst, ulica Mazzini št. 40, nudi pošiljke svile, nylona, popelina, rafije in tiskanega blaga. — PRAVA PRILOŽNOST, VELIKA UGODNOST — Prodaja samo na težo.

DVOKOLESA od 7.000.— dalje, ciklomotorji od 44.000.— dalje ter »Vespe«, nove in rabljene, Vam nudi tvrdka Marcon, Trst, ulica Pietà 3. Pošljamo darilne pakete za Jugoslavijo.

OPREMLJENO SOBO ali sobico nujno rabi soliden starejši intelektualc. Naslov in informacije v upravi lista.

KOMFORTNO TRI IN POLSOBNO STANOVANJE NA REKI zamenjam za enako ali večje v Kopru. Naslov in pojasnila v upravi lista.

Preklic

Preklicujem neresnične besede, ki sem jih govoril o tovarišu Edu Gačniku, Izola, Bezengijeva ulica, in se zahvaljujem, da je odstopil od tožbe.

Starman Emil,

Piran, Maksimilijana 5

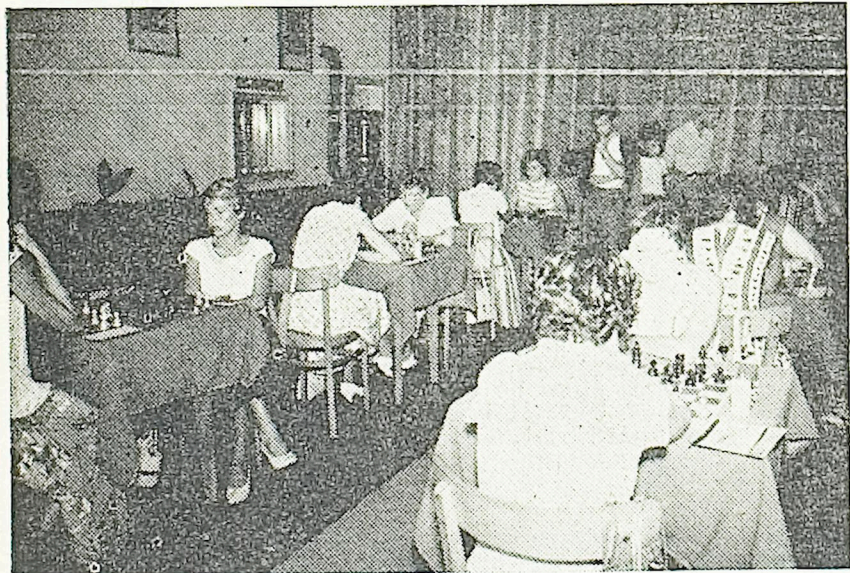
Žensko šahovsko prvenstvo Jugoslavije

V nedeljo, 10. avgusta 1958, se je pričelo v Izoli žensko šahovsko prvenstvo Jugoslavije. Prvenstva se je udeležilo 16 žena iz 4 republik in Avtonomne pokrajine Vojvodine.

Prvenstva so se udeležile Jocič, Biž, I. kat.; Čirovič, Srbija, moj-

vič: Petrovič 1:0; Kitonič: Velimirovič 0:1; inž. Nedeljkovič: Jocič 1:0; Katalinič: Pihajlič 0:1; Lazarevič: Radenkovič remi; Vinceljak: inž. Ročič-Pelak remi.

Po tretjem kolu ženskega šahovskega prvenstva vodi inž. Nedeljkovičeva s 3 točkami, sledijo

Z ženskega šahovskega prvenstva Jugoslavije

ster, štirikratna državna prvakinja; Štruc, LRS, I. kat.; Katalinič, NRH, I. kat.; Jovanovič, Srbija, I. kat.; Lazarevič, Srbija, mojster, 4-kratna državna prvakinja; Kitonič, NRH, I. kat.; Vinceljak, NRH, mojstrski kandidat; inž. Ročič-Pelak, NRH, mojstrski kandidat; Velimirovič, Srbija, mojster; Radenkovič, Vojvodina, mojster, enkratni državni prvak; Petrovič, Vojvodina, mojstrski kandidat; Pihajlič, Vojvodina, I. kat.; Timofejeva, Srbija, mojster, 4-kratna državna prvakinja; Piberl, Slovenija, I. kat.

Do sedaj so bila odigrana tri kola:

I. Jocič: Piberl odloženo; Čirovič: Timofejeva remi; inž. Nedeljkovič: Pihajlič 1:0; Štruc: Petrovič 1:0; Katalinič: Radenkovič 0:1; Jovanovič: Velimirovič remi; Lazarevič: inž. Ročič-Pelak prekinjeno; Kitonič: Vinceljak pa remi.

II. Piberl: Vinceljak remi; inž. Ročič-Pelak: Kitonič 0:1; Velimirovič: Lazarevič remi; Radenkovič: Jovanovič 1:0; Petrovič: Katalinič remi; Pihajlič: Štruc 1:0; Timofejeva: inž. Nedeljkovič 0:1; Jocič: Čirovič 1:0.

III. Čirovič: Piberl 1:0; Štruc: Timofejeva prekinjeno; Jovanovič: Radenkovičeva 2,5, Velimiroviče-

va in Pihajličeva z 2 točkama itd. Igra se vsak popoldan od 17. ure dalje v domu DPD Svoboda Izola. db

ODLIKOVANI STRELCI

Dne 8. avgusta 1958 je v počastitev desete obletnice ustanovitve strelstva v Jugoslaviji imel Okrajni strelski odbor Koper v Domu armije v Postojni slavnostno sejo. O pomenu in razvoju strelstva v Jugoslaviji je govoril predsednik Okrajnega strelskega odbora Medveš Marijan. Za zasluge pri razvoju strelstva so bili ob tej priložnosti odlikovani naslednji tovariši:

1. s srebrno medaljo Strelske zveze Slovenije podpolkovnik Radženovič iz Postojne,

2. s srebrno medaljo Strelske zveze Slovenije Markežič Nedeljko iz Kopra,

3. s srebrno medaljo Strelske zveze Slovenije Medveš Marijan iz Izole in

4. z bronasto medaljo Strelske zveze Slovenije zobozdravnik Sever iz Portoroža.

Na tej seji je podpolkovnik Čihak Drago iz Kopra izročil Okrajnemu strelskemu odboru diplomu Sveta za kulturo in prosveto OLO Koper v znak priznanja za delo na področju telesne vzgoje.

Komisija za sklepanje in odpovedi delovnih mest pri Avtoturističnem podjetju »SLAVNIK« KOPER razpisuje naslednji delovni mesti:

1 MENJALCA-KO

za menjalnico na obmejnem bloku Krvavi potok (Kozina)

1 MENJALCA-KO

za menjalnico na obmejnem bloku Škofije

Za navedeni delovni mesti je predpisana primerna šolska izobrazba z znanjem vsaj enega tujega jezika. — Plača po tarifnem pravilniku podjetja

Prijave pošljite tajništvu podjetja v Kopru

GROSISTIČNO TRGOVSKO PODJETJE

»MERKUR«

LJUBLJANA — TRUBARJEVA C.

nudi svojim odjemalcem veliko izbiro raznega blaga, in sicer: TEKSTILNO BLAGO, KONFEKCIJO, MODNO KRATKO BLAGO, GALANTERIJO, KOZMETIKO, GOSPODINJSKE STROJE IN POTREBŠČINE, RAZNE UVOŽENE ARTIKLE PO KONKURENČNIH CENAH

OBIŠČITE NAŠ IN SE PREPRIČAJTE!

Strugarske usluge

OPRAVLJA SOLIDNO IN PO KONKURENČNI CENI

RIŽANSKI VODOVOD

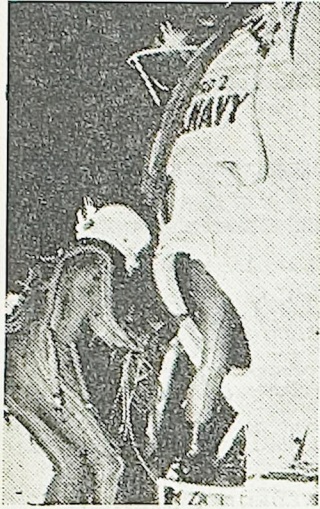
KOPER

NOV SPUTNIK

Sovjetski znanstveniki napovedujejo nov velik tehnični podvig. Izstreliti nameravajo še enega zemljinega spremljevalca in sicer nič manj kot 35.000 km visoko. Nov sputnik naj bi bil opremljen s televizijskimi releji, ki bi prenašali program sovjetskih televizijskih postaj, da bi ga lahko sprejemali brez kakršnihkoli motenj po vsem svetu.

Protiatomske demonstracije. Dogodki na Srednjem vzhodu so razburkali množice po vsem svetu. Zato so bile v številnih državah velike demonstracije proti napadlni politiki, ki pomeni nevarnost nove vojne. V Tokiju se je zbralo na glavnem trgu in okoliških ulicah nad 600.000 ljudi, ki so še posebej demonstrirali proti poskusom z atomskim orožjem.

Polet v stratosfero z deset tisoč žuželkami. Dva oficirja ameriške mornarice sta se pred dnevi dvignila s posebnim balonom 26.000 metrov visoko. Na tej višini sta se zadržala 36 ur, da bi ugotovila, kako bodo razmere v stratosferi vplivale na žuželke, ki sta jih imela s seboj v balonu kar 10.000.

ANGLEŽI GRADIJO VSEMIRSKO LADJO

Po poročilih angleškega lista News Chronicle je neka angleška tovarna začela graditi prvo letalo za polet v vesoljstvo. Gre za nekaj poskusni letelji krožnik, v katerem bo prostora za dva človeka.

JAVNE KNJIŽNICE V SZ

Carska Rusija je po sovjetskih poročilih premogla 13.900 javnih knjižnic, medtem ko jih je bilo konec leta 1957 v vsej Sovjetski zvezi 150.000. Ena javna knjižnica odpade potemtakem na 1360 sovjetskih prebivalcev. Po isti statistiki pride javna knjižnica v Angliji na 82.000, v ZDA na 21.600 in na Švedskem na 5000 prebivalcev.

Pošast jezera Loch Ness. Poročali smo že o velikanški neznani pošasti, ki baje živi v tem jezeru na Škotskem. Govorice krožijo že več desetletij, posebno pa še od leta 1934, ko je nekdo s teleobjektivom posnel pričujočo fotografijo. Kljub raziskovanju jezera pa doslej še niso našli ničesar, kar naj bi potrdilo, da v njem res živi skrivnostna velikanka.

AVTO TEŽAK 41 KG

Moskovska tovarna avtomobilov »Gorki« je začela izdelovati majhne potniške avtomobile, izdelane iz nezdroljivega stekla. Vozila so dvosedežna, tehtajo pa vsega skupaj komaj 41 kilogramov.

USODNO IME

V južnoafriškem mestu Pretoria je bil nedavno obsojen na devet mesecev zapora neki 23-letni nameščenec zaradi tatvine osemdeset funtov šterlingov. Ta se piše Adolf Hitler.

BOGAT LOV

Lansko leto so v vodah Antarktike ujeli rekordno število kitov. Po podatkih mednarodnega biroja za lov na kite so jih ujeli natančno 58.737.

ATOMSKO KOSILO

Pred kratkim so priredili v Parizu prvo »atomsko« kosilo za 80 znanstvenikov, ki se ukvarjajo s poskusi konserviranja raznovrstne hrane z gama žarki. Servirali so več vrst mesa, sočivja in druge hrane, ki je bila konservirana na ta način in se ohranila zdrava ter užitna več kot leto dni. Po mnenju znanstvenikov, ki so se udeležili tega nenavadnega kosila, bodo tovarne za konserviranje živili že leta 1960 široko uporabljale atomski postopek.

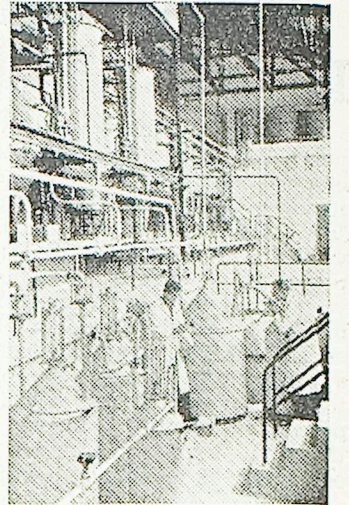
„Fixstern - profesor“

»Janez Fixsternprofesor, so nadek kmetje iz spodnjefrankovske vasice Steinmark svojemu rojaku in vrstniku Johannesu Kernu, čigar zagonetno vedenje jih je vedno spravljalo v čudenje in posmeh. Ves ljubi dan, kot oni sami, je gal na polju, zvečer pa namesto k počitku je minil v hrubo, kjer si je na vrhu postavil leseno kolibo brez oken. Večkrat se je šele ob zori vračal domov. Zda ve vsa vas in vsa dežela, da je danes sedemdesetletni kmet predsedal in še predsedal cele noči ob opazovanju zvezd. (Fixstern pomeni zvezda stalnica.) Od mladih dni je skrbno hranil, da je lahko uredil svoj življenjski sen: popolnoma sam si je sestavil oba velika teleskopa. Ob strani mu je stal le neki znani astronom iz Münchena, 15.000 zahodnonemških mark je Kernu pogoltnil njegov konjček. Njegova zvezdarna pa je brez dvoma najsvojevtrnejša v Evropi.

astronom iz Münchena, 15.000 zahodnonemških mark je Kernu pogoltnil njegov konjček. Njegova zvezdarna pa je brez dvoma najsvojevtrnejša v Evropi.

ORJAŠKA HIDROCENTRALA

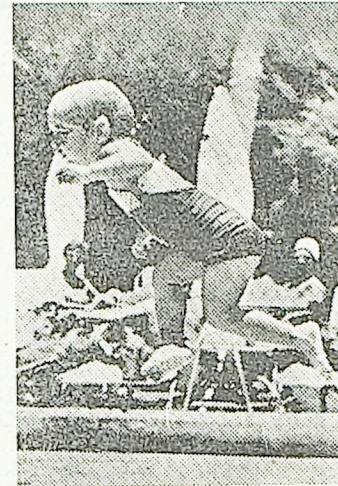
Na Volgi je začela obratovati hidroelektrarna »Kujbšev«, ki je največja elektrarna na svetu. Njenih dvajset agregatov bo dajalo 2.100.000 kW električne energije. Elektrarna stoji 900 km zahodno od Moskve in so jo začeli graditi leta 1950. Poslopje, v katerem stoji generatorji in turbine, je dolgo 700 in visoko 80 m. Zelezobetonski jez hidrocentrale je širok 980 m in skozenj preteče 40.000 kubov vode v sekundi. V centralo so vgradili 7,4 milijona kubičnih metrov betona.

Bolgarija je znana po svoji proizvodnji rožnega olja. To je glavno izvozno blago, ki prinaša državi lepo devize. Na sliki vidimo destilacijske naprave v eni izmed tovarn za pridobivanje dragocene dišave iz vrtnic.

BERLIN—MOSKVA—TEHERAN

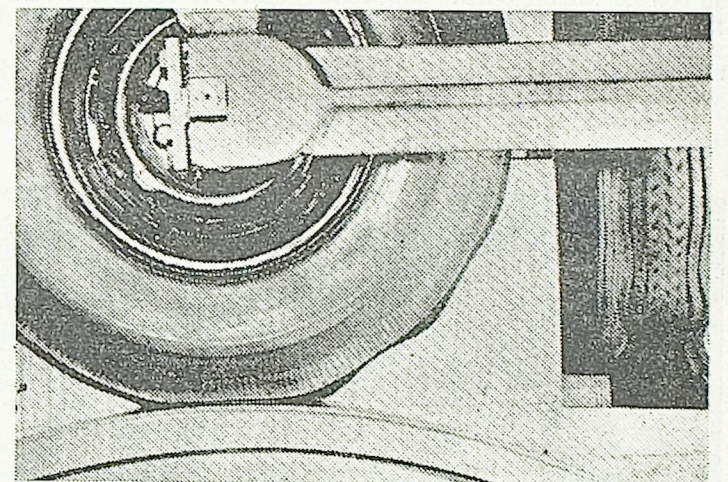
Sredi julija je vlak prvič odpeljal potnike iz iranskega glavnega mesta neposredno v Moskvo in dalje do Berlina. Vzpostavljena je direktna železniška zveza med Srednjo Evropo in Perzijo. Odtlej odpremljajo v Teheranu sleherni dan direktni vagon do Berlina. Po potrebi bo proga podaljšana še dalje proti zahodu.

To bo rekorderka! Komaj dobro poldrugo leto stara Debora Fird iz Floride se je v treh tednih naučila plavati, da je veselje. Zda pa že trenira skoke v vodo z meter visoke deske. Kot vidimo, ji tudi to gre kar dobro od rok.

FILMSKI INTERMEZZO V BERLINU

Kot znano je Berlin, nekdanja nemška prestolnica, od zaključka druge svetovne vojne razdeljen na štiri dele, ki jih upravljajo in nadzorujejo Rusi, Američani, Francozi in Angleži. Nedavno so tudi tam imeli filmske slavnostne igre pod nazivom »Berlinale«. Med drugimi so Američani predvajali svoj novi film »Pota k slavi«, ki drastično prikazuje častihlepno nasilnost nekega francoskega generala v prvi svetovni vojni. Komandant francoskega sektorja v Berlinu je vzel svojega generalskega prednika takoj v zaščito in je prepovedal predvajanje filma na francoskem mestnem področju.

Mnogokrat beremo o prometnih nesrečah, ki so nastale zaradi cvkar na gumah. Največkrat je temu kriva hitrost. Poskus, ki ga prikazuje naša slika, nam kaže, kako se gumijasti plašči na avtomobilskih kolesih deformirajo pri hitrosti 145 kilometrov na uro. Najmanjša napaka pri izdelavi zadostuje, da pride do eksplozije in nesreča je tu.

»Ljuba fanta, vzemita vendar denar,« jima je klical Breck. Čok je vstal, pa mu je spodrsnilo in nenavadno naglo se je sesedel v vodo. Čoln se je nagnil in se nato zopet uravnal. »Naj zlodej vzame denar!« je dejal. »Prinesite rajši tisto steklenico! Zda, ko je stvar končana, se mi zdi, da imam mrzle noge; bojim se, da iztaknem nahod.« — Zjutraj so po stari navadi odrinili med zadnjimi. Breck, ki ni bil več brodarstva in katerega »moštvo« sta sestavljala njegova žena in nečak, je navsezgodaj razdril svoj šotor, naložil čoln in odpotoval. Stine in Sprague pa nista poznala hitrosti in menda celo nista mogla razumeti, da vsak trenutek lahko pritisne mraz in jih zakuje v led. Mečkala sta in mečkala, povsod sta bila napoti, venomer sta odlašala odhod in prizadevala Krišu in Čoku nepotrebno delo. »Veš kaj, spoštovanje do boga izgubljam, ko vidim, da je ustvaril dve taki zmoti v človeški podobi.« Tako je Čok izrazil svoj stud do obeh mehužnežev. »Zato pa si ti toliko bolj pristna roba,« je menil Kriš in se nasmehnil. »Čim dlje te gledam, tem bolj spoštujem boga.« »Kajne, da je dobro pogodil, ko me je ustvaril?« se je smejal Čok, da bi si pomagal iz zadrege, v katero ga je spravil tovaršev poklon. Vodna pot je vodila preko jezera Labarge. Tu ni bilo toka, temveč le štirideset milj dolg vodni pas, ki ga je bilo treba preveslati, ako ni slučajno vlekli pravi veter. Toda čas pravega vetra je žal minil. Od severa je pihala ledena burja, da je šlo do kosti. Vodna površina je pod njenim pritiskom valovila in zelo ovirala veslanje. Pa to še ni bilo vse. Naletaval je sneg, ki ga je neslo po burji, vesla je v mrazu pokrivala poledica, ki jo je bilo treba večkrat kršiti s sekirico. Sprague in Stine sta morala priti za vesla, kadar je prišla vrsta nanju. Vmes pa sta seveda potrepeljivo lenarila. Kriš je dobro vedel, da mora veslati vreči vso svojo težo na veslo; opazil pa je, kako sta gospodarja varala celo pri veslanju. Navidezno sta napenjala vse svoje sile, v resnici pa sta držala vesli v ostrem kotu, tako da vodni odpor ni bil prevelik. Čoln je zato komaj lezel naprej. Po treh urah veslanja je Sprague potegnil svoje veslo v čoln in rekel, da bodo čoln obrnili nazaj, k ustju reke, kjer je

bilo udobno zavetje. Stine mu je pritrjeval. S tem je bilo več težko priborjenih milj izgubljenih. Drugi in tretji dan so prav tako brezplodno poskušali preveslati jezero. K ustju reke so od White Horsa neprestano prihajali novi čolni. Tako se jih je nabral cel roj, več kot dve stote. Vsak dan je dospelo štirideset do petdeset čolnov, pa so le trije in štiri srečno preveslati do severozahodne obale in se niso vrnili. V zatonih se je začel pojavljati led, ki se je polagoma širil. Bil je očitno, da bo jezero zamrznilo v nekaj dneh. »Ze davno bi bili na oni strani, če bi onadva imela vsaj toliko duše kakor morski pajki,« je rekel Kriš Čoku na večer tretjega dne, ko sta sedela ob ognju in sušila mokre mokasine. Saj bi bil danes lahko prišli čez, pa sta ukazala iti nazaj. Samo eno uro še in zahodna obala bi bila naša. Taka sta kot dva otroka v pragozdu. »Tako je,« mu je pritrjil Čok. Nekaj trenutkov je obračal svoj mokasin nad plamenom in premišljeval. »Poglej no, Dimač. Od tod do Dawsona je še sto milj. Če nočeva običajni tuka, morava nekaj storiti. Kaj praviš?« Kriš ga je gledal in čakal. »Teš dveh otročajev ne smeva več poslušati,« je nadaljeval Čok. »Ukazovatj res znata in denar razsipati tudi, toda kljub temu sta otročička, kakor si rekel. Če hočeva dospeti v Dawson, morava midva prevzeti vodstvo.« Spogledala sta se. »Pa naj bo,« je rekel Kriš in podal tovarišu roko, v znak, da odobrava predlog. Drugo jutro še pred zoro je Čok zagrmel budnico: »Alo, pokonci! Skobacajta se ven, zaspanca! Kava je pripravljena! Le hitro ponjo! Potem odrinemo!« Kljub temu, da sta Stine in Sprague godrnjala in se pritoževala, sta vendar morala odriniti dve uri prej kot po navadi. Burja je rezala vedno ostreje in kmalu so jim bila lica pokrita s tenko plastjo ledu, medtem ko so bila vesla docela okovana v led. Tri ure so se ti štiri močje borili s prirodnimi silami. Dva sta veslala na vse kriplje, eden je stal ob krmilu, eden pa je kršil led. Počival ni nobeden, le vrstili so se. Severozahodna obala se je čedalje bolj bližala. Burja pa je bila vsak trenutek hujša. Končno je Sprague nehal veslati, češ da ne more več. Čok, ki je to videl, je takoj zgrabil za veslo, čeprav bi se bil moral njegov edmor komaj začeti. »Razbijajte led!« je ukazal in ponudil Spragu sekirico. »Kaj pomaga,« se je umikal ta, »ko pa nam ne bo uspelo! Vrnimo se!« »Naprej gremo,« je rekel Čok. »Razbijajte led in ko se boste spet bolje počutili, boste prišli za veslo.« Z nadčloveškim naporom in delom so končno dosegli obalo, toda bila je polna skal in pečin. Nikjer ni bilo zavetja, kjer bi bili lahko pristali. »Kaj nisem pravil?« je dejal Sprague. »Niti začivkali niste,« ga je zavrnil Čok. »Obrnimo!« Ničeti ni odgovoril. Kriš je vodil čoln v varni razdalji ob obali. Včasih so se v vsakim sunkom vesel pomaknili za čovelj naprej, včasih pa je bilo treba dva ali tri sunke, da so ostali na

— Pravite, da so mi kot uliti. Zakaj me potem ne tiščijo?

mestu, take valove je burja gnala. Kriš se je trudil na žive in mrtve, da je opogumil oboja slabša. Poudarjal je, da se še noben čoln ni vrnil, če je dosegel to obalo. Nedvomno mora biti kje v bližini zavetje. Tako je minila ena ura, minila je druga. »Ako bi vidva, fanta, vliha nekaj tiste kave, ki sta jo zavila v odevje, v svoji vesli, bi se že premaknili z mesta,« se je hudoval Čok, »tako pa samo nekaj gibljeta in mi za funt teže ne potisneta naprej.« Nekaj minut pozneje je Sprague znova potegnil veslo v čoln. »Ne morem več,« je rekel in v njegovem glasu so bile solze. »Tudi z nama je taka,« je odgovoril Kriš, ki mu je bilo, da bi se zjokal ali pa koga ubil, »pa vendar rineva naprej.« »Nazaj, ne naprej! Obrnite čoln!« »Čok, primi pa ti za čoln, če ta noče,« je poveljeval Kriš. »Primem,« je bil odgovor, »ta naj pa led drobi.« Toda Sprague ni hotel izročiti vesla in tudi Stine je nehal veslati; čoln se je začel polagoma pomikati nazaj. »Obrnite, Dimač,« je ukazal Sprague. In Kriš, ki ni nikoli v svojem življenju klet, se je sam sebi začudil. »Hudič naj me vzame, če bom to storil,« je odvrnil divje. »Veslo v roke, pa veslajte!« V trenutkih onemoglosti se zgodi, da v ljudeh ugasne slednji čut človeškega dostojanstva. Tak trenutek je napočil tedaj. Vsak izmed štirih mož je dosegel to usodno točko. Sprague je potegnil izpod plašča samokres in pomeril na Kriša, ki je krmaril. Ta ni še nikoli v svojem življenju zrl v cev samokresa, toda v tem hipu se mu je zdel ta dogodek prav malenkosten. Popolnoma naravno se mu je zdelo, da mu Sprague moli samokres pod nos. »Če samokresa takoj ne odložite, vam ga bom vzel in vam zdrobil glavo z njim.« »Če ne obrnete čolna, vas ustrelim,« je grozil Sprague. Takrat pa je Čok posegel vmes. Prenchal je kršiti led in stopil Spragu za hrbet. »O, kar ustrelite,« je rekel in zavil se sekirico. »Strašno rad bi pogledal, kakšne možgane imate. No, le začnimo z bojno igro.« »To je upor,« se je oglasil Stine. »Ko sta sprejela službo, smo se zmenili, da bosta poslušala najine ukaze.« Čok se je obrnil proti njemu. »O, tudi vi pridete na vrsto, kakor hitro končam z vašim dragim prijateljem. Vi, prašičje-glavi klaftac, vi!« »Sprague,« je rekel Kriš, »samo trideset sekund časa! Spravite samokres in začnite veslati!« Sprague se je hipce obotavljal, potem se je kratko, hripavo zasmejal, spravil samokres in začel veslati. Se dve uri so se mučili, za vsako ped na svoji poti ob peneci se obali, dokler se ni celo Kriš začel bati, da so zgrešili smer. Tedaj pa, ko je bil tudi že sam pri volji, da krenejo nazaj, so zagledali mrti dvajset čevljev široko tesnico. Ki je vodila v zavetje, kjer so najbesejši zagoni burje komaj rebili površino. Bilo je to zaton, kamor so se zatekali drugi čolni v prejšnjih dneh. Pristali so ob nizki obali. Gospodarja sta obežala v čolnu, Kriš in Čok pa sta postavila šotor, zanetila ogenj in začela kuhati.